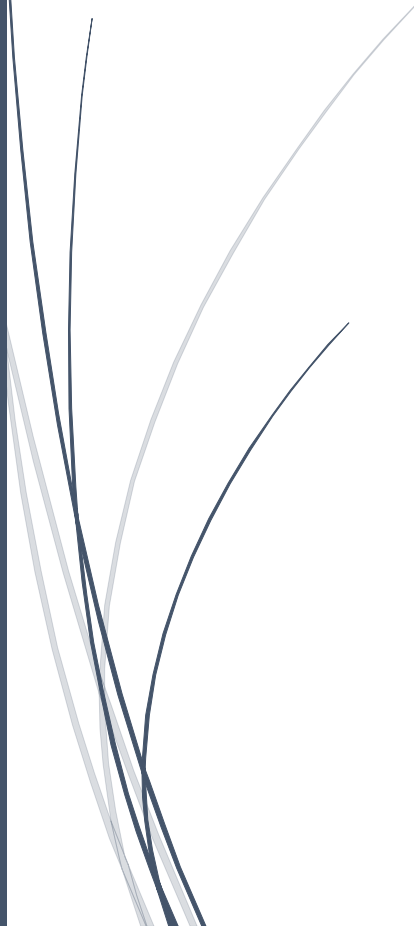

DEBRECENI SZC
MECHWAT ANDRÁS GÉIPARI ÉS
INFORMATIKAI TECHNIKUM

2023.09.01.

Szakmai Program

Tartalomjegyzék

1	Bevezetés.....	4
1.1	Az iskola küldetésnyilatkozata.....	5
1.2	Az iskola jövőképe.....	5
2	Jogsabályi háttér	6
3	Nevelési Program	8
3.1	A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai.....	8
3.2	A szakmai oktatás feladatai, eszközei, eljárásai	10
3.2.1	Prioritások a képzésben, nevelésben.....	11
3.2.2	Hagyományos „mechwartos értékek” a nevelésben	11
3.2.3	Képzési koncepciónk főbb jellemzői	12
3.3	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	13
3.3.1	Az iskola gyermekképe	13
3.3.2	Fő fejlesztési feladatok életkori bontásban	14
3.3.3	Az iskola személyiségfejlesztési tevékenységének fő területei	15
3.4	A közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	16
3.4.1	Az iskola hagyományainak rendszere	16
3.4.2	Diákönkormányzat, diákparlament, évfolyamgyűlés.....	17
3.5	Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	18
3.6	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje..	20
3.6.1	A kiemelten tehetséges tanulók.....	20
3.6.2	SNI, BTM tanulók.....	22
3.6.3	Egyéni tanrend szerit haladó tanulók.....	23
3.7	A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje	24
3.7.1	A diákok véleménynyilvánítási lehetőségei	24
3.7.2	Diákképviselő a Mechwart-alapítvány kuratóriumában.....	25
3.7.3	A tanulók iskolai szervezetekhez való tartozása	25
3.7.4	Közszolgálati diákszerepek az iskolában	26
3.8	A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	27
3.8.1	A szülők folyamatos tájékoztatásának szabályozása	27
3.8.2	A szülői részvétel az iskola munkájában.....	27
3.8.3	A szülők jogai és kötelességei	28
3.8.4	Szülői részvétel az iskola fejlesztésében	29

3.8.5	Kapcsolat a kollégiumokkal	29
3.9	A tanulmányok alatti vizsga szabályai, valamint a szóbeli felvételi vizsga követelményei ..	30
3.10	A felvétel és az átvétel helyi szabályai	31
3.10.1	Beiskolázás a 9. évfolyamra	31
3.10.2	Felvétel a kifutó képzés szakképző évfolyamára.....	32
3.10.3	Felvétel az érettségi utáni szakképzésre tanulói jogviszonyban.....	32
3.10.4	Az átvétel helyi szabályai.....	32
4	A közismereti oktatás és az ágazati alapoktatás oktatási programja	34
4.1	Kifutó képzések 2012-es NAT-hoz illeszkedő kerettantervek.....	34
4.1.1	A kötelező és a nem kötelező foglalkozások.....	34
4.1.2	A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	34
4.1.3	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	40
4.1.4	Választható tantárgyak, foglalkozások.....	41
4.1.5	Választható érettségi vizsgatárgyak.....	41
4.1.6	A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése, fejlesztő formái	41
4.1.7	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	42
4.1.8	A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése.....	43
4.1.9	Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek.....	43
4.1.10	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	46
4.1.11	A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok.....	50
4.1.12	Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek	51
4.1.13	Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés	53
4.1.14	Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	53
4.1.15	A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei	55
4.2	A 2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettantervek.....	55
4.2.1	A kötelező és a nem kötelező foglalkozások.....	56
4.2.2	A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	57
4.2.3	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	57
4.2.4	Választható tantárgyak, foglalkozások.....	57
4.2.5	Érettségi vizsga.....	57
4.2.6	Választható érettségi vizsgatárgyak.....	58
4.2.7	Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei.....	58
4.2.8	A tanuló fegyelmi és kártérítési felelőssége	59

4.2.9	Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés	60
4.3	Tantermen kívüli digitális oktatás eljárásrendje	60
4.4	Ágazati alapvizsga	60
5	A szakirányú oktatás képzési programja	62
5.1	Kifutó szakképzések	62
5.1.1	Képzések szakmai és vizsgakövetelményei	62
5.1.2	A kimenet minőségének mérése (vizsgák)	63
5.2	Szakképzés	63
5.2.1	Munkarend és jogviszonyok a szakképzésben	64
5.2.2	Képzési és kimeneti követelmények	64
5.2.3	Szakmai helyi tantervek	65
5.2.4	A tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony keretében oktatott személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módja	66
5.2.5	Szakmai vizsga	66
5.2.6	Szakmai gyakorlat	66
5.2.7	Duális képzés, szakképzési munkaszerződés	66
5.2.8	Szakirányú oktatás sajátos esetei: saját munkavállaló duális képzése	68
5.2.9	A felnőttképzési jogviszony keretei:	69
6	Képzési Program és Programkövetelmények	71
6.1	Képzési és kimeneti követelmények	72
6.2	Programkövetelmények	72
6.3	Duális partnerek	72
7	Egészségfejlesztési Program	74
	A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	77
8	Fejlesztő Program	79
9.	Mellékletek	86

1 Bevezetés

Az iskola hivatalos neve:

Debreceni SZC Mechwart András Gépipari és Informatikai Technikum

Az iskola igazgatója: Dr. Barcsa Lajos

okl. gépészmérnök, szakközgazda, mérnök-tanár

Az 1908-ban Debrecen városa által alapított fémipari szakiskola Kelet-Magyarország legrégebbi ipari középiskolája. Az iskola alapítólevelét Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter írta alá. Hazánk második legnagyobb városában működő intézetünkben azóta több profilváltás történt, s a képzési cél is többször módosult: az ország, a régió gazdasági és munkaerő-piaci viszonyainak függvényében. Jelentős mérföldkő 2020. július 1, amikor iskolánk ismét használhatja a technikum megnevezést.

A rugalmas alkalmazkodóképesség éppúgy kívánalom volt az elmúlt több mint százötven év során, mint a szakmai innováció. Az utóbbi évtizedekben pedig parancsoló szükségszerűség, létkérdés lett a megújulás a feltételrendszer biztosítása terén, s a nevelés-képzés tartalmában és gyakorlatában egyaránt.

Mechwart Andrásnak -iskolánk névadójának- szakmai életútja és intézetünk szakképzési szerepe-története különös párhuzamot mutat. Mindkettő -a maga sajátos eszközeivel- kulcsszerepet játszott a komoly teljesítményekre képes magyar ipar meggyökereztetésében.

A több mint százötven éves Debreceni SzC Mechwart András Gépipari és Informatikai Technikum múltjában a műszaki nevelés számos olyan pozitív momentumra fellelhető, amely nem csupán biztatást, eligazítást jelent a mában, de irányt is mutat a jövő számára.

Intézetünk mindenkor meghatározó szerepet játszott az ipari szakmai műveltség, a korszerű technikai tudás terjesztésében. Számottevő hatást gyakorolt iskolánk a város és a megye iparára minden időszakban. A munka- és hivatásszeretet kialakítása, az igényes elméleti és gyakorlati szakmai képzés volt mindig a nálunk folyó műszaki nevelés vezérfonala. Az igényes szakképzés, az értékorientált nevelés mellett mindenkor fontos feladatának tekintette műszaki középiskolánk a társadalmi mobilitás segítését. Akadémikusok, jó nevű egyetemi tanárok, vállalatvezetők, bankigazgatók, feltalálók, sikeres vállalkozók egész sorának, kiváló mérnökök-technikusok számos generációjának kezdődött iskolánkban a karrierje.

A neveléstörténet számos példája bizonyítja, hogy a legkiválóbb nevelési eredményeket mindig a nagy hagyománnyal rendelkező Alma Materek érték el. Az intézet mai vezetői, oktatói, diákjai méltó örökösei és folytatói akarnak lenni szakmai nevelésünk legjobb hagyományainak.

1.1 Az iskola küldetésnyilatkozata

Az iskola a nevelést tekinti kiemelt feladatának.

Ezt szem előtt tartva, mint az ország szakképző intézményeinek élvonalában haladó technikum, kettős feladatot kíván megoldani:

Igényes közismereti-, nyelvi- és szakmai képzést nyújtva felkészíteni a tanulókat a szakirányú felsőfokú továbbtanulásra

Korszerű – a gazdaság igényeire folyamatosan figyelő – szakképzés biztosításával kenyérkereső szakmához juttatni a végzős tanulókat

1.2 Az iskola jövőképe

Az intézmény a környezetében népszerű, vonzó középiskola. Tanulói évről – évre ott sorakoznak az országos tanulmányi versenyek dobogóin. A végzősöket a vállalatok, intézmények szívesen alkalmazzák, de a felsőfokú intézmények is előszeretettel várják őket. Az iskola mindkét szakterülete – a gépészeti és az informatikai - piacképes, a gazdaság igényeit figyelembe vevő ismereteket nyújt. Az iskola adottságai, a környezet igényeire folyamatosan figyelő fejlesztő tevékenysége, biztosítják, hogy az intézmény az elődök nyomdokain haladva, igényes közismereti és szakmai képzést nyújtva, az ország technikumainak élmezőnyében haladjon továbbra is.

2 Jogsabályi háttér

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- A szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról szóló 2023. évi XXXIII. törvény (2023. június 2.)
Módosítja:
 - a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvényt,
 - a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényt,
 - a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvényt,
 - az oktatási nyilvántartásról szóló 2018. évi LXXXIX. törvényt,
 - az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvényt.
- A szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó kormányrendelet-módosításokról szóló 292/2023. (VII. 6.) Kormányrendelet (2023. július 6.)
Módosítja:
 - az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendeletet,
 - a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 11/2020. (II. 7.) Korm. rendeletet,
 - a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendeletet.
- A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szkt.)
- A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Korm. (Szkr.)
- 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről
- 11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- Egyes kormányrendeleteknek a szakképzéssel összefüggő módosításáról szóló 380/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 25/2016. (II. 25.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet, valamint a 2016/2017. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2016/2017. tanévben induló képzések tanulmányi ösztöndíjra jogosító szakképesítéseiről szóló 297/2015. (X. 13.) Korm. rendelet módosításáról
- Az innovációért és technológiáért felelős miniszter 5/2018. (VII. 9.) ITM rendelete a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet és a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról szóló 24/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról

- 311/2016. (X. 14.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet, valamint az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet módosításáról szóló 36/2015. (III. 6.) Korm. rendelet módosításáról
- 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 40/2002. (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről
- 26/2018. (VIII.7.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának kiadásáról szóló 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet módosításáról
- 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről
- A 2012-es NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók
- A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók (ITM, OH)
- Képzési és Kimeneti Követelmények
- Programtervek

3 Nevelési Program

A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka a szakképzésben kötelezően alkalmazandó képzési és kimeneti követelményekben megfogalmazottak figyelembevételével kidolgozott szakmai program szerint folyik.

A szakképzés ingyenes az első kettő szakma megszerzéséig az alábbiak szerint:

- a szakma megszerzéséhez kapcsolódó előkészítő évfolyamot, illetve a műhelyiskolában való részvételt is magába foglalóan
- az első szakmai vizsga befejezéséig (időtartamtól függetlenül)
- a második szakma esetén legfeljebb három tanéven keresztül

Ingyenes továbbá:

- a szakmai képzéshez kapcsolódó első szakképesítés megszerzése az első képesítő vizsga letételéig
- a technikumban tanulói jogviszony, illetve felnőttképzési jogviszony keretében az érettségi bizonyítvány megszerzése

A szakképzésben való ingyenes részvétel szempontjából nem számít önálló szakma megszerzésének a munkakör magasabb színvonalon történő ellátása céljából a meglévő részsakmát magában foglaló szakmára történő felkészítés és szakmai vizsga letétele.

Minden esetben ingyenes a szakképzésben tanulói jogviszony keretében való részvétel a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személy részére.

3.1 A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

Szükségesnek tartjuk rögzíteni azokat a nevelési értékeket, amelyek vezérfonalként szolgálnak mindennapos személyiségfejlesztő pedagógiai munkánk során.

A NAT követelményeinek meghatározásához hasonlóan mi is „... az európai, humanista értékrendre...”, mint érték középpontra alapozzuk nevelési célunkat. Ezzel összehangoltan fontos szerepet szánunk a nemzeti nyelvnek, a nemzeti hagyományoknak, valamint „... a nemzeti azonosságtudat fejlesztésének...”.

A pedagógiai tervezés során, ill. oktató nevelő munkánk minden fázisában az esélyegyenlőség megteremtésére törekszünk.

Preferált értékek a nevelő-oktató munkánkban:

- az élet és az (egyén és a társadalom érdekét szolgáló) általános emberi értékek tisztelete;
- tudatosság az önnevelésben-önképzésben, s a természeti-társadalmi környezet megismerésében;
- optimista, céltudatos életfelfogás; a társadalmi beilleszkedésre való képesség és készség;
- tudományos ismeretekkel harmonizáló világnézet, kritikai és kreatív gondolkodás;
- becsületesség, megbízhatóság, az európai kultúra erkölcsi értékei szerinti életvitel;

- szívós kitartás, szilárd akaratú, jellemesség, kiegyensúlyozott és stabil érzelmek;
- munkaszeretet, biztos szakmai tudás, hivatástudat, tudatos önmenedzselés, testi-lelki egészség-edzettség;
- mások személyiségének és teljesítményeinek tisztelete, elismerése, a másággal tolerálása;
- szolidaritás a (bármely szempontból) hátrányos helyzetűekkel;
- áldozatkészség a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben;
- igényes anyanyelvi, idegen nyelvi, informatikai és szakmai kommunikációs készség kifejlesztése.

Az intézmény nevelési célja, a MECHWART-mint nevelőiskola

Az előzők alapján műszaki középiskolánk nevelési célja olyan művelt, erkölcsös polgárok (középfokú szakemberek) nevelése, akik birtokában vannak azoknak a személyiségjegyeknek, tudásnak és viselkedési jellemzőknek, amelyek alkalmassá teszik őket a demokratikus társadalomban, a gazdaságban a:

- kiegyensúlyozott, boldog magánéletre;
- a civiltársadalom közösségeiben való sikeres helytállásra, együttműködésre;
- a szakterületén való praktizálásra, felsőfokú továbbtanulásra, szakmaváltásra.

Műszaki középiskolánkat a városban, a régióban, de országosan is patinás iparoktatási, igényes középfokú szakképző intézményként tartják számon. Ezt a megítélést alátámasztják az egyetemi-főiskolai felvételi arányszámaink, a szakmai és egyéb tanulmányi versenyeken elért eredményeink.

Az iskola tantestülete és vezetősége azonban a tanulók nevelését, személyiségfejlesztését tekinti elsősorú pedagógiai feladatának. Ennek persze fontos, szerves része az igényes oktatás és szakképzés, de annál többet jelent iskolai munkánk: a társadalom polgárainak, emberi értékekben gazdag, művelt technikusoknak a nevelését. A hangsúlyt tehát a nevelésre tesszük.

Abból az alapvetésből, hogy a nevelés prioritást élvez iskolánk pedagógiai munkájában, logikusan következik a diákcentrikus szemlélet. Ez nem a diákjogok „túlhajtását” jelenti, hanem azt a gondolkodásmódot, amely a tanulói személyiségfejlesztés minden lehetséges és elérhető területét és eszközét totálisan a nevelés-képzés szolgálatába állítja. Továbbá jelenti azt a szemléletváltást, melynek révén a tanulónak a nevelés alanyából a nevelés tevékeny, tudatos, felelős részesévé kell válnia minél szélesebb körben.

Ennek jegyében felértékelődik számos nevelési-képzési követelmény:

- a tanulói önállóság (a tanórán és azon kívül, a diákönkormányzati és osztályközösségi munkában);
- reális önismeret és feladatvállalás, célirányos képességfejlesztés;
- a felelősségtudat erősítése (egyre komolyabb feladat megoldásának kockázatát engedjük át a tanulónak);
- az osztályközösségbe történő beilleszkedés, a kulturált viselkedés-kommunikáció, a konfliktus-kezelés, a helyzetfelismerés, a problémamegoldás algoritmusainak a partnerkapcsolatok kultúrájának, a különféle élethelyzetek átélésének tanulása;
- a team-munka tanulása;
- az önszervezés képességének kialakítása;

- a marketing szemlélet elsajátítása;
- szinkronban lenni a munkahely munkaerő-képzési célkitűzéseivel.
- az egész életen át tartó tanulás igényének kialakítása.

A diákközpontú iskola -a mi felfogásunkban- nem azt jelenti, hogy lazák a követelmények, netán egyfajta kényeztetés folyik, s tálcán kínáljuk a kész programokat stb. A diákért van az iskola akkor, ha adott sok lehetőség (és persze sok akadály-nehézség is), és adottak a segítőkész oktatók. A kivitelezés izgalmát, a siker örömet (esetleg a kudarc gyötrelmét) vállalni kell. Célunk egy olyan alkotó környezet kialakítása, amelyben diákjaink sokféleképpen fejleszthetik képességeiket.

3.2 A szakmai oktatás feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánk - előbb körvonalazott - nevelési céljának, célrendszerének bázisán megfogalmazódnak nevelési feladataink. Feladat-meghatározásunknak azonban differenciálnak kell lennie.

Differenciáló tényezők:

- a tanulók eltérő képességei, személyisége, fejlettsége;
- a bemeneti nevelési-oktatási „előzmények” sokszínűsége;
- a sokszínű érdeklődés, hajlam, irányultság az iskolai évek alatt;
- a megcélzott kimeneti szintek különbözősége;
- a sokrétű pályaaorientáció-pályaválasztás;
- intézetünk sajátos arculata és tradíciói, stb.

Lényegében a nevelési és oktatási program-feladatrendszer összetevődik:

- egy - minden tanulóra érvényes - sztenderd összetevőből;
- az egyes tanulókra vonatkozó egyéni nevelési programból, feladatrendszerből.

Az iskolai szakmai program -alapvetően- az általában érvényes nevelési feladatokra összpontosít. Nevelési fő feladataink egy része hagyományosnak tekinthető: tudományos nevelés, szakmai nevelés, erkölcsi-esztétikai-testi nevelés és az értelmi-érzelmi-akarati-cselekvési pszichikus funkciók szerinti nevelési feladatok.

Ezek bázisán azonban további új feladatokat is meg kell határozni:

- az információs társadalom által megkívánt ismeretek biztosítása, erkölcsi normák kialakítása;
- konfliktuskezelési és feloldási képesség, együttműködési készség és képesség kialakítása;
- kommunikációs készség, gyors probléma felismerési és döntési képesség kifejlesztése;
- a kritikai gondolkodásra, a megbízhatóságra, a kiszámíthatóságra, minőségért érzett felelősségre nevelés;
- a saját egészséghez és a természeti környezethez való helyes viszony jelentőségének tudatosítása;
- kellő ismeret a demokratikus intézményekről, és jártasság biztosítása az állampolgári jogok és kötelességek gyakorlásáról;
- a modern európai társadalomhoz való tartozás tudatának kialakítása, erősítése.

Fontos és kényes feladat a másság tudomásulvételére, tolerálására való nevelés, ami persze nem jelenti azt, hogy feltétlenül és kritikátlanul értékke akarjuk emelni a másságot (minden formájában és megnyilvánulásában). A mindennapos pedagógiai munkában alapkérdés az is, hogy mit tolerál az iskola, és hol húzza meg a türelem határait (az iskolai fegyelemmel, a házirenddel és a tanulói szabályzattal összefüggő kérdések ezek).

3.2.1 Prioritások a képzésben, nevelésben

Az iskolahasználók igényeinek elemzése, nevelési-képzési hagyományaink szem előtt tartása és az oktatói testület pedagógiai koncepciója alapján intézetünk nevelési-oktatási feladatainak súlypontjai az alábbiak:

- a. A tudományos-technikai forradalom követelményei, korunk társadalmi-gazdasági kihívásai közepette a nevelésben (így a műszaki nevelésben is) különös figyelmet kell fordítani:
 - a személyiség gazdagodására, kibontakoztatására;
 - a képességek fejlesztésére (ideértve az önismeret és önfejlesztés képességét, a szocializációs és gyakorlati képességeket is);
 - a tehetséggondozásra (versenyfelkészítésre, felzárkóztatásra, a felsőoktatásra való előkészítésre).
- b. A korunkra jellemző nemzetközi-integrációs tendenciák, s a még inkább kiéleződő versenyhelyzet sajátos körülményei közepette felértékelődnek:
 - a szilárd ismeretek az élet minden területéről,
 - a biztos általános műveltség;
 - az idegennyelv-tudás;
 - a korszerű szakmai tudás;
 - a gazdasági és vállalkozói ismereteket-készségeket;
 - a kor kommunikációs eszközeinek (pl. Internet) biztos kezelése;
 - az informatikai írástudás képessége;
 - az info-kommunikációs eszközök használata.
- c. A kiegyensúlyozott, boldog egyéni-társadalmi élet iránti igény kívánalmainak megfelelően, az intézményes nevelés súlyos felelőssége és feladata:
 - a családi életre felkészítés;
 - a munkahelyi feladatokra felkészítés;
 - a társadalmi szerepekre történő felkészítés;
 - az európai, humanista értékek közvetítése (ideértve a nemzeti kultúra értékeit is);
 - a biztos erkölcsi értékek választásának képessége;
 - az egészséges életmódra nevelés;
 - a környezetkultúra építésére felkészítés.

3.2.2 Hagyományos „mechwartos értékek” a nevelésben

Az iskolák versenyében -az igényes felhasználók szemében- igen lényeges mérlegelési szempont:

- a hagyományok nevelő erejébe vetett bizalom;
- a minőségi nevelés-képzés garanciája;
- a kor követelményeinek megfelelő feltételrendszer;

- a visszaigazolt „beválás” a munkahelyen és a felsőoktatásban;
- a folyamatosan tesztelt és országosan is jól vizsgázott oktatás-képzés;
- az erőforrások megújításának és integrálásának képessége;
- a korszerűség, a rugalmas és gyors innováció a képzésben.

Kétségtelen, hogy a fentiek tekintetében iskolánk fennállásának több mint tizenegy évtizede alatt sok tapasztalatot, erkölcsi tőkét akkumulált és a tőkével jól sáfárkodott.

Ezt igazolják a jó beiskolázási paraméterek, a végzősök visszajelzései, s legfőképpen a különböző tanulmányi versenyeken elért sikereink és a felsőoktatási felvételi eredményei.

A tradíció nem csupán kamatoztatható tőke, de kötelezettség is, felelősség a domináns értékek megőrzéséért. Éppen ezért a jövőben is kiemelten kezeljük az alábbi képzési-nevelési feladatok mind sikeresebb megoldását:

- a társadalmi mobilizáció és beilleszkedés segítését;
- az un. érzelmi intelligencia fejlesztését;
- a differenciált személyiségfejlesztést, tehetséggondozást;
- az igényes követelménytámasztást (a minőségi képzést);
- a problémamegoldó-képesség és kreativitás fejlesztését;
- a szakmaszeretetre, a hivatástudatra nevelést.

3.2.3 Képzési koncepciónk főbb jellemzői

Szakképzésünk fejlesztésén, átalakításán munkálkodva intézetünk gazdag iparoktatási tapasztalataira, hagyományaira támaszkodhatunk. E tradíció főbb tanulságai (a ma és a holnap számára) alapvetően motiválják képzési koncepciónkat:

- a gazdasághoz ezer szállal kötődő, annak rezdüléseire rugalmasan reagáló szakembernevelést kell folytatni;
- a korszerűsítés folyamata nem állhat le, hanem a gazdaság igényeire figyelve és a kínáló projektek, pályázatok lehetőségeit kihasználva folytatni kell;
- névadónk iparvezetési elvét az oktatásra alkalmazva „...nem sablonok szerint...”, hanem szakadatlan fejlesztőmunkát végezve kell szakembereket képeznünk; a folytonos tartalmi megújulás révén biztosítható az iskola talpon maradása, s az, hogy intézetünk vonzó maradjon a tanulók, a szülők számára;
- a fejlesztés, a modernizáció során érzékenyen kell reagálni a munkaerőpiac igényeire;
- a sikeres szakképzés záloga a megújulásra kész és képes, művelt, erkölcsi szilárd, magasan kvalifikált, hivatástudattól vezérelt, kollegiális szellemű oktatói testület;
- a minőség forradalmának korában természetes követelmény - iskolánk hírnevének megfelelően -, hogy minőségi szakembereket kell nevelnünk.

A folytonosság és innováció, egységben történő gondolkodás és cselekvés a képzési koncepciónk vezérfonalának lényege.

Iskolánkban a képzés nyelve – a két tanítási nyelvű osztály egyes óráinak kivételével (lásd helyi tanterv) - a magyar. Ugyanakkor kiemelt lehetőséget biztosítunk intézményünkben az idegen nyelv tanulásának. Ennek szellemében német két tanítási nyelvű osztályt szerveztünk a gépészeti képzésben és angol nyelvi előkészítő oktatási formát is bevezettünk.

3.3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolának, mint másodlagos szocializációs színtérnek, a személyiségfejlesztésben betöltött szerepe az eltelt néhány évben alapvető változáson ment át. Az iskolai személyiségformálásnak új feladatai lettek. A családok életviteli és nevelésben betöltött funkcióváltása a pedagógián csapódott le. A szülő-gyermek viszony módosulása a nevelő-gyermek viszony átalakulását is maga után vonta. Valljuk, hogy a nevelés elsődleges színtere a család, ezért a szülői házzal való folyamatos kapcsolattartás, együtt munkálkodás lehet nevelő munkánk sikerének záloga.

Az oktatónak személyiségfejlesztő tevékenysége során olyan pedagógiai munkát kell végezni, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlesztése áll a középpontban. Célszerű felvázolni az iskola gyermekképét, rögzíteni a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységi formákat. Külön pontokban részletesen taglaljuk néhány jelentős fejlesztési eszköz tervét, módszertanát.

3.3.1 Az iskola gyermekképe

Iskolai munkánkban a diáknak partnerként úgy kell részt vennie, hogy öntudatosan váljon aktív részesévé saját személyiségfejlesztésének, különösen az alábbi területeken:

- a) Az önállóság jegyében az iskolai élet -az osztályközösség, a foglalkozások terén-, a diákönkormányzati munkában és a szabadidős sporttevékenységben egyre inkább a diáknak kell saját tevékenységét terveznie-szerveznie.
- b) A reális önismeret, a helyes önértékelés lehet alapja a reális feladatvállalásnak, a célirányos képességfejlesztésnek. Tekintve, hogy e téren igen sok gyakorlás szükséges, nem lehet eléggé hangsúlyozni a kisebb-nagyobb közösségekben történő fellépés, szerepvállalás jelentőségét.
- c) A felelősségtudat erősítése sarkalatos nevelési feladat, hiszen iskolai munkánk sikere múlik azon, hogy tanulóink milyen korán és milyen mértékben élik át saját szerepük fontosságát nevelésükben, képzésükben. A tanulóközpontú nevelés azt jelenti, hogy egyre komolyabb feladat megoldásának a kockázatát engedjük át a tanulóknak.
- d) Az önálló tanulás képességének kialakítása nem csupán oktatási feladat, hiszen egész életünk tanulási folyamat. Nem csak a tantárgyi, a szakmai tanulás képességét kell elsajátítani. Az osztályközösségbe történő beilleszkedés, a kulturált viselkedés, a kommunikáció, a konfliktusok kezelése, a helyzetfelismerés, a problémamegoldás algoritmusai, a partnerkapcsolatok kultúrája, a különféle élethelyzetek átélése stb. mind-mind tanulást igényel. Nem lehet megspórolni e téren a saját tapasztalás, az önálló tanulás buktatóit.
- e) A team-munka tanulásának színtere iskolánkban igen sokrétű (tantárgyi gyakorlatok, labor- és műhelymunkák, osztály- és iskolai rendezvények, vetélkedők, sportfoglalkozások stb.). Nevelő iskolánknak a csoportmunka nevelési lehetőségeit még inkább ki kell aknáznia.

- f) Az önszervezés képességének kialakítása különösen fontos. Egyre több az olyan munkahely, ahol a dolgozót nem irányítják olyan direkt módon, mint korábban. A munkahelyeken szükség van az önvezérlés, az önszervezés képességére.
- g) A marketingszemlélet elsajátítása létkérdés. A partner igényeivel való azonosulás képessége is tanulási folyamat eredménye. Az ötlet, a megvalósítás, az eladás rögzös útját végig kell jártni a diákkal.
- h) Az önmotiváció képességének kialakítása sokszor tűnik megoldhatatlan feladatnak. A modern ipari társadalomban pedig számos munkahelyen a sikeres helytállás alapfeltétele: a vállalat arculatával való azonosulás.
- i) A harmonikus, kiegyensúlyozott személyiség alapfeltétele a testi edzettség, az egészséges életmód. Minden tanulónak tudatosan, tervszerűen kell edzenie magát kihasználva az iskolai testnevelési tanórákat, a tömegsport foglalkozásokat, az iskolai Diáksportkör nyújtotta lehetőségeket.

3.3.2 Fő fejlesztési feladatok életkori bontásban

A középiskolás korosztály személyiségfejlesztésének követelményeit az életkori sajátosságokra tekintettel a következők szerint kell kialakítani.

A kilencedik, tizedik évfolyamokon: A személyiség gazdagítása, a jövőre irányulás

- Énkép, hogyan látjuk önmagunkat, önmagunk elfogadása. A szűkebb és tágabb szociális tér, a bennünket körülvevő közösségek, a velünk kapcsolatban álló egyének szerepe énképünk kialakulásában
- Hogyan látnak bennünket mások, milyen a rólunk kialakult kép
- Mennyire vagyunk tisztában erényeinkkel, milyen lehetőségeink vannak ezek erősítésére
- Mennyire ismerjük hibáinkat, mennyire tudunk ezeken úrrá lenni, tudunk-e rajta korrigálni
- Az önfejlesztés igényének kialakulása, ezek módjai
- Az eszményképek, példaképek és szerepük a személyiség kialakulásában
- A tudatos felelősségvállalás tetteinkért
- Az érdeklődési irányok és képességek összhangjának megteremtése, a helyes pályaaorientáció

A tizenegyedik, tizenkettedik évfolyamokon: A döntéshozatal

- A tudatos személyiségalkotás, a reális én kép
- Távlati célok kitűzése, a megvalósításhoz szükséges lehetőségek felmérése
- Az értékek tudatosítása, saját értékrendszer felállítása
- A társas kapcsolatok, a kommunikációs készség fejlesztése, a külső, mint kommunikációs eszköz

A tizenharmadik évfolyamon: Felkészülés az önálló életre

- A pályaelképzelések realizálása, a pálya konkrét kiválasztása
- Élettervek, karriertervek készítése, felkészülés a felsőfokú továbbtanulásra a munkavállalásra.
- Tájékozódás a munkaerőpiacon
- Álláskeresési technikák elsajátítása, a magabiztosság, az önbecsülés fontossága

3.3.3 Az iskola személyiségfejlesztési tevékenységének fő területei

Foglalkozások

- Osztályfőnöki óra
- Közismereti tantárgyak órái
- Szakmai elméleti tantárgyak órái
- Szakmai gyakorlati órák

Érdeklődési körök

- Versmondók köre
- Iskolaújság szerkesztése
- Iskolarádió működtetése
- Technika érdeklődési kör

Szakkörök

- Közismereti tanulmányi versenyekre felkészítő szakkörök
- Szakmai tanulmányi versenyekre felkészítő szakkörök

Iskolai sportkör

- Sportági szakosztályok
- Sportcsoportok
- Tömegsport órák
- Házi bajnokságok
- „Mechwart” Kupa

Iskolai ünnepségek

- Nemzeti ünnepeinkhez kapcsolódó megemlékezések
- Debrecen város ünnepei
- Sajátos, „mechwartos” ünnepek

Osztályrendezvények

- Szülői egyetértés, és anyagi finanszírozás estén tavaszi többnapos osztálykirándulás
- Egy napos túra Debrecen környékén
- Séta Debrecen történelmi nevezetességeinek megtekintésével
- Debrecen kulturális rendezvényeinek látogatása
- Klubdélután
- Sportdélután
- ODB gyűlés
- Osztályterem, iskolai környezet díszítése, csinosítása

3.4 A közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az iskolai nevelő-oktató tevékenység közösségben történik, a közösségnek az emberi élet minden szakaszában meghatározó szerepe van. Az egyén közösségi kapcsolatainak jellege, minősége döntő mértékben befolyásolja környezetéhez, a társadalomhoz való viszonyát. Az iskolai közösség, az osztályközösségek, a tanulói csoportok közösségeinek kialakítása, formálása alapvető pedagógiai feladatunk. A közösségformáló munkában –az osztályfőnöki és a tantárgyi tanítási órákon túl- jelenős szerepe van az iskola hagyományainak, az iskolai diákönkormányzatnak, az iskolaújságnak, a diákrádióknak. Ezeket a közösségfejlesztési eszközöket, működésüket, hatásukat mutatjuk be a következőkben.

3.4.1 Az iskola hagyományainak rendszere

A hagyományok nevelő ereje, közösségformáló szerepe, identitástudatot erősítő jelentősége közismert. Ezért a jövőben is ápolni kell ezt, különös gonddal ügyelni e fontos nevelési tényező megújítására.

Az iskola szervezeti hagyományai

A Mechwart név felvétele 1955-ben igen szerencsés döntés volt elődeink részéről. Azóta a Mechwart-ról elnevezett technikum, szakközépiskola, szakgimnázium diákjai patinássá tették intézetünk nevét, méltán névadónk szelleméhez. Az iskolai hagyományok közül a legvonzóbbak, a legidőállóbbak is Mechwart nevéhez kapcsolódnak (Mechwart-verseny, Mechwart-nap, Mechwart-ünnepély, Mechwart-díj, Mechwart-kupa stb.). Ezt a meggyökeresedett hagyományt ápolni, gazdagítani a következő évek feladata, hiszen a Mechwart név egyet jelent a folytonos megújulással, fejlesztéssel. A Mechwart hagyaték gyűjtése és bemutatása szép feladat lehet iskolánk diákjai számára.

Nagyon szép hagyomány a jubileumi díszoklevél adományozása az 50, illetve 60 évvel korábban végzett öregdiákoknak. Erre a felemelő alkalomra a frissen végzett technikusokat köszöntő „Technikusavató” ünnepségen kerül sor.

A szülői házzal való intenzív kapcsolattartás is fontos mechwartos hagyomány. Nem lehet eléggé hangsúlyozni ennek jelentőségét.

Az iskola tantárgyi (oktatási) hagyományai

A versenyek, vetélkedők (OKTV és más közismereti tantárgyi versenyek, Mechwart-verseny, országos szakmai versenyek, sportversenyek, tehetségkutató és gondozó versenyek, a sokoldalúságot fejlesztő versenyek és pályázatok) igen gazdag köre iskolánk legértékesebb hagyományai közé tartoznak. Megőrzésük, átmentésük és fejlesztésük sok odafigyelést, energiát és szakértelmet igénylő feladata a ma és a jövő tantestületének. Az iskola arculatának és presztízsének építése szempontjából sorskérdés e versenyeken elért eredmények folytatása.

Az iskolai rendezvények hagyományai

Az diákönkormányzati nap rendezése iránti tanulói igény nagyon erős. Különösen a Mechwart-nap rendezvényei sikeresek. Az elsősavató is népszerű.

2002 szeptemberétől minden hónapban rendszeresen megjelenik a kommunikációs kör tagjainak szerkesztésében az egyre színvonalasabbá váló, az iskola életéről tudósító diákújság.

A végzősök búcsúünnepélyei (szalagtűző, ballagás, technikusavató, jubileumi díszoklevél átadó ünnepség) – a vendégek szülők véleménye szerint is- nagyon színvonalasak, s az iskola patinájához, hírnevéhez méltóak. Ezeket az ünnepélyeket mindenképpen át kell menteni a jövőbe.

A beiskolázáshoz kapcsolódó rendezvényeink (nyílt napok, iskola-bemutató a szülőknek) is a hagyományok közé sorolhatók. Az iskola sokrétű bemutatása és vonzóvá tétele a létkérdések közé tartozik.

Az érettségi találkozók egész tanévet átszövő sorozata jelzi iskolai nevelésünk hatékonyságát, kötőerejét.

3.4.2 Diákönkormányzat, diákparlament, évfolyamgyűlés

A diákönkormányzat középiskolánk diákjainak egyéni és közösségi kezdeményezésére épülő, közösségi-közéleti fejlődését szolgáló mozgalma. Célja az, hogy az iskola tanulói gazdái legyenek a mindennapi diákéletnek. A diákok önkéntesen, az autonómia keretei között vesznek részt benne; minden tanuló -alanyi jogon- tagja lehet a DÖK-nek.

Szervezeti és működési rendjét, éves munkaprogramját -a tantestület véleményét figyelembe véve- önmaga dolgozza ki.

A DÖK feladatai

- a diákérdekek feltárása, képviselése, érvényesítése;
- a tanulói jogok és kötelességek megismertetése, tudatosítása;
- a mindennapi iskolai élet, a szabadidős (kulturális, ismeretterjesztő, sport) programok szervezése;
- pályázatok, versenykiírások figyelése és az azokon való részvétel szervezése;
- az iskolai információ átadás segítése (diákújság, iskolarádió);
- képviselőinek képzése, továbbképzése és beszámoltatása;
- külső kapcsolattartás (testvériskolákkal, diák szervezetekkel, civil szervezetekkel);
- az iskolai nevelő-oktató munka segítése.

A diákönkormányzat (döntési, egyetértési, javaslattevési és véleményezői) jogkörét magasabb jogszabályok rögzítik.

A diákönkormányzat működési feltételei

- helyiségek a különböző rendezvényekhez,
- informatikai eszközök,
- fénymásolási lehetőség,
- iskolaújság,
- iskolarádió,
- pénzügyi igények, stb.

A DÖK működéséhez szükséges technikai feltételeket az iskolavezetés mindig biztosítja.

A DÖK munkáját a diákmozgalom patronáló oktatója segíti. A diákmozgalom patronáló oktatóját az IDB felkérésére az iskola igazgatója bízta meg ezzel a feladattal. Legfontosabb

feladata az IDB munkájának segítése, az ODB-k, az osztályfőnökök e munkájának koordinálása. Közvetítő szerepet tölt be az IDB és a tantestület, az IDB és az iskolavezetés között. Minden, a tanulóifjúságot érintő döntés előkészítésében részt vállal. Különösen szorosan együttműködik az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével, a stúdió oktató irányítójával és a gyermek és ifjúságvédelmi felelős oktatóval. Félévente beszámol tevékenységéről.

Alapelvek:

- az iskola vezetősége pedagógiai partnernek tekinti a diákönkormányzatot, illetve annak vezetőit;
- a tantestület készségesen segíti az IDB és az ODB-k munkáját, terveit, céljait;
- a korlátozott anyagi lehetőségek között az iskola segíti a diákmozgalmat közösségi céljainak megvalósításában;
- a törvényes DÖK-jogok érvényesüléséért az igazgató felelősséggel tartozik;
- a diákmozgalom - alapvetően - a diákok egyéni/közösségi kezdeményezésére és tevékenységére épül.

Iskolai diákbizottság (IDB)

Az iskolai diákbizottság (IDB) a diákönkormányzat (DÖK) élén álló -annak munkáját irányító- testület a DÖK szervezeti és munkarendje szerint (tagjai, munkarendje, feladatai). Az IDB vezetőjét (IDB titkár) a diákbizottság tagjai közül választják 1-2 évre. Jogait, feladatait, a DÖK szervezeti és működési rendje rögzíti.

Diákparlament (diákközgyűlés), évfolyamgyűlés

A diákparlament (diákközgyűlés) az iskola tanulóinak legmagasabb tájékozódó-tájékoztató fóruma, amelyen az iskola valamennyi tanulója részt vehet. A diákközgyűlés nyilvános, azokon bármelyik tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait, kritikai megjegyzéseit. A diákközgyűlés az igazgató által, illetve a diákönkormányzat szervezeti és működési rendjében meghatározottak szerint hívható össze. A diákparlament küldöttgyűlés formájában szervezhető meg. Az iskolai diákparlamentet megelőzik az osztály diákparlamentek (osztály-gyűlések), ahol:

- a problémafelvetések összegyűjtésére kerül sor,
- megválasztják az osztályt képviselő 2-3 fős küldött csoportot.

Szükség esetén évfolyamgyűlés hívható össze, ahol az adott évfolyam minden tanulója részt vesz. Már hagyománnyá válik a belépő 9. évfolyam számára szeptemberben rendezett évfolyamgyűlés, ahol az egyik kiemelt téma az Iskolai közösségi szolgálat.

3.5 Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az oktatók feladatait a jogszabályok részletesen előírják és a Szakmai program minden fejezete részletesen taglalja a oktatói testületre háruló feladatokat.

Az osztályfőnökök kiemelt feladatot látnak el az iskolában. Az egyik legnehezebb, de legszebb oktatói munka az osztályfőnöki munka. Az alábbiakban a legfontosabb osztályfőnöki feladatokat emeljük ki.

- alaposan ismernie kell tanítványai személyiségét, életkörülményeit;
- az intézet pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve;
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását, fejlődését;
- koordinálja és segíti az osztályban tanító oktatók munkáját, szükség esetén látogatja óráikat;
- kapcsolatot tart fenn a duális képzés keretében a külső gyakorlati helyszínen dolgozó oktatókkal;
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn:
 - az osztály szülői közösségével,
 - a tanítványaival foglalkozó kollégiumi nevelőkkel,
 - a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (iskolapszichológus, gyógytestnevelő, gyermekvédelmi felelős, gyámügyi munkatárs);
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, hivatástudatuk formálódását, különös gondot fordít a hátrányos helyzetben lévőkre,
- a kifutó rendszerű oktatásban minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát – az osztályközösség bevonásával – és értékelését a oktatói testület elé terjeszti;
- mikro- és szülői értekezletet, fogadóórát tart, rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről;
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat
 - az elektronikus osztálynapló precíz vezetése,
 - a tanulói hiányzások figyelemmel kísérésére és adminisztrálására,
 - a törzskönyv és a bizonyítványok gondos kitöltése,
 - a félévi és év végi statisztikák és jelentések összeállítása,
 - iskolai közösségi szolgálattal kapcsolatos adminisztrációs feladatok,
- saját hatáskörében – indokolt esetben – félévenként egy-egy napi, (max. 3 napi) távollétet engedélyezhet osztálya tanulóinak;
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, fegyelmező intézkedésekre;
- koordinálja és pedagógiai elemzéssel irányítja a tanulók Iskolai közösségi szolgálatát;
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival, észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével segíti a közösség tevékenységének eredményességét;
- a nevelő-oktató munkájához osztályfőnöki tanmenetet készít;
- az iskolaorvosi szolgálattal együttműködve figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát;
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében, a diákmozgalom segítésében;
- részt vesz és pedagógiai felügyeltet lát el az osztály minden közös rendezvényén, akadályoztatása esetén javaslatot tesz a helyettesítésére.

3.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Kiemelt figyelmet igénylő tanulók csoportjaiba tartoznak a kiemelten tehetséges tanulók, a sajátos nevelési igényű tanulók, a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő tanulók és az egyéni tanrend szerint haladó tanulók.

3.6.1 A kiemelten tehetséges tanulók

A Debreceni SzC Mechwart András Gépipari és Informatikai Technikumban országosan is elismert tehetséggondozás folyik. Nagyon szép sikereket érnek el tanítványaink a különböző tanulmányi versenyeken. Természetesen a tehetség nem csupán a kiemelkedő tanulmányi eredményt jelenti, sőt pl. egy, a sportban kiemelkedő tehetség még lehet gyenge tanuló is. Ezért foglalkozunk ebben a fejezetben a szakkörökkel, érdeklődési körökkel is.

Tehetséggondozás iskolai cél- és feladat-meghatározása

Nem kell részletesen szólnunk a tehetséggondozási feladatok fontosságáról, hiszen a tehetséggondozás mindig is az iskolai nevelő-oktató munkánk sikerágazata volt. Eredményeink igazolják e feladatkör sikeres megoldását.

Igen fontos feladatok:

- az adottságok, az érdeklődés korai felismerése (tanórán, versenyeken stb.);
- a tudatos fejlesztés differenciált megoldása (órán, szakkörön, kötetlen formában) folyamatosan (évről-évre előbbre lépve);
- a tehetség sokrétű értelmezése (elméleti-gyakorlati, tantárgyhoz kötődő, vizuális, manuális, absztrakciós, kreatív, stb.);
- a motivációs bázis fejlesztése, kellő ambicionálás;
- a versenyzési tapasztalatok, rutin biztosítása;
- elismerés, jutalmazás, az iskolai (oktatói és diák) közvélemény pozitív formálása;
- a hagyományok bekapcsolása a kondicionálásba;
- egykori mechwartosok eredményeinek, karrierjének bemutatása.

Alapvető célkitűzések:

- minél több tanuló fejlessze, mutassa meg valamilyen tekintetben tehetségét;
- ne sikkadjon el senki;
- tanulói ambíció és az iskolai presztízs összehangolása;
- fejlesztés feltételrendszerének biztosítása;
- az általánosan színvonalas, minőségi képzés bázisán bontakozzanak ki a tehetségek.

A tehetséggondozás iskolai területei

- valamennyi műveltségi területen a tehetséges diákok korai felfedezése (nagyon sok esetben már komoly általános iskolai versenyeredményekkel kerülnek hozzánk a tanulók);
- a tehetséggondozás legtermészetesebb módja a differenciált feladatadás (minden tantárgyban van erre lehetőség);
- a tehetséges tanulók számára jól ütemezett szorgalmi feladatok adása és ezek ellenőrzése (ez a felkészítésnek igen hatékony módja);

- minél több házi vetélkedőn, versenyen „éles helyzetben” szoktatni legjobbainkat a versenyhelyzethez, vizsgaszituációhoz;
- kellő létszám esetén és az előzők szerint megalapozott munka folytatása, vagy kiegészítéseként tehetséggondozó szakkörök szervezése;
- az óratervekben szereplő szabadon választható vagy a nem kötelező foglalkozások rendszere is a tehetséggondozást segíti;
- a legkiválóbbak területi és országos versenyekre való felkészítése (az eddigi gyakorlatnak megfelelően)

Tanulmányi versenyek és szakmai orientáció

A minőségi képzés hagyományának folytatása, a differenciált tehetséggondozásra való törekvés képzési és nevelési célkitűzéseivel összhangban, szakmai programunkban kiemelt szerepet szánunk a tanulmányi versenyeknek a szakmaszeretet és hivatástudat erősítésében, a pályorientáció terén, a továbbtanulási esélyek növelésében.

Nem lehet felsorolni az összes tanulmányi versenyt, csak a kiemelten fontos, országos versenyek csoportjait definiáljuk ezen a helyen:

- a közismereti tanulmányi versenyek, (OKTV, Arany D., Nemes T., Irinyi J., Mikola S., stb.)
- a szakmai komplex versenyek (ÁSZTV, OSZTV, stb.)
- a szakmai tematikus versenyek (CAD-versenyek, CNC programozó, stb.)

A tehetséggondozás nem kevésbé fontos területe az egyetemi-főiskolai továbbtanulásra való orientálás és felkészítés. Nagy felelősség itt az érettségi szintjére vonatkozó, a tanuló érdekét figyelembe vevő tanácsadás. Fontos az osztályfőnökök (12-13. évfolyamon) szerepe a következő területeken:

- tájékoztatás,
- adminisztrálás;
- ösztönzés, korrigálás;
- egyeztetés szülővel, oktatóval, iskolavezetéssel.

Tanfolyamok, szakkörök, érdeklődési körök

A tanfolyamokon szereshető kiegészítő képzésnek a hagyományai az iskola régmúltjában gyökereznek. Célja mindig a tanulók munkaerő-piaci esélyeinek növelése volt.

Az utóbbi időkben:

- szakképesítő vizsgára,
- középfokú nyelvvizsgákra,
- egyetemi-főiskolai felvételre előkészítő tanfolyamokat szervezünk.

Ezek az „önköltséges” tanfolyamok:

- építenek a foglalkozásokra (ezért rövidek),
- indokolt esetben költségtámogatást kapnak,
- jóval olcsóbbak a piaci képzésnél.

Kívánatos hosszabb távon:

- a szabadidő hasznos kitöltésére,
- a szakmai ismeretek kibővítésére,
- a komplexebb felkészítésre,

még gazdagabb repertoárral folytatni a tanulók tanfolyami felkészítését (esetleg pályázati támogatást is megszerezve hozzá).

A szakköröket az iskola alapfeladataival összhangban levő tanórán kívüli foglalkozásnak kell tekinteni. Alapvetően mindig is a tehetséggondozás volt -és maradt is- a fő célja. A munkaközösségek minden tanév elején (a tanulók, a szülők) véleményét is meghallgatva, alapos szakmai-pedagógiai mérlegelés alapján állítják össze a szakkörök listáját és programját. Döntően a legkiválóbb tanulóknak a különféle tanulmányi versenyekre történő felkészítése a fő cél szakköri keretben adott instrukciókkal.

Az érdeklődési köröket a tanulók speciális képességeinek fejlesztésére, érdeklődésük pedagógiai irányítására-támogatására szerveznek a kollégák, segítve tanítványaink adottságainak kibontakozását, életpályájuk orientálását, pályázaton-versenyen történő megmérettetésüket.

Vizsgamentesség versenyeredmények alapján, többletpontok a felsőfokú továbbtanulásnál

Az országos szakmai versenyek versenykiírásaiban meghatározott helyezést elérő tanuló azokból a tantárgyakból mentesül a szakmai képesítő vizsga, vagy annak egy része alól -és jeles osztályzatot kap- amelyekből a versenybizottság számára a mentességi igazolást kiadja.

Az OKTV és az országos szakmai versenyek helyezettjei a felsőfokú továbbtanulásra való jelentkezésükkor jogszabályban meghatározott többletpontokat kapnak.

3.6.2 SNI, BTM tanulók

A sajátos nevelési igény fennállását jellemzően szakértői bizottság állapítja meg. Az ilyen tanulók nevelése a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet, a szükséges pedagógiai támogatást a tanuló megkapja. Az ilyen tanuló egyéni fejlesztési program alapján további pedagógiai fejlesztő programban is részt vehet, ha a szakértői vélemény ezt javasolja. A fejlesztési programot az intézmény ezzel megbízott oktatója vagy külső szakember folytatja, a pedagógiai szolgálat szakemberének útmutatása szerint, és rendszeres kapcsolattartása mellett. Az intézményben speciális képzettségű fejlesztő pedagógus nem dolgozik, így az ilyen támogatásra a szakterületen működő ellátó szolgálatnál van lehetőség, miközben tanulmányait intézményünkben folytatja.

A beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek korai felismerését igen fontos osztályfőnöki-oktatói feladatnak tekintjük (órai tapasztalatok, tanórán-kívüli osztályrendezvények, kirándulások, egyéni beszélgetések, szociometriai felmérések, kollégiummal/szülői házzal folytatott konzultációk stb. révén). Komolyabb problémák megoldásánál az iskolapszichológus igénybevételére is sor kerülhet. Mind az SNI, mind a BTM tanulók igazgatói határozattal rendelkeznek a speciális nevelési-oktatási körülményeik biztosításáról.

Általában azonban elegendő:

- a tapintatos, módszeres, szakszerű osztályfőnöki odafigyelés;
- a személyre szóló pedagógiai törődés, elbeszélgetés;
- feladatok adása;
- társas kapcsolatok szervezése, team-munka;
- az osztálylégkör befogadóvá formálása;
- sikerélmény biztosítása, elismerés.

Az osztályközösségek fejlődése általában is kedvezően hat a peremhelyzetben levők beilleszkedésére (kiemelt feladat tehát a közösségformálás!).

A magatartási problémák, nehézségek kezelésére csakis együttműködő, hasonló szemléletű oktatói közösség képes. Feladat tehát -a jövőben is- erősíteni, koordinálni, egyeztetni az egy osztályban tanító oktatók:

- pedagógiai koncepcióját,
- követelmény támasztását,
- nevelői eljárásait.

A pozitív nevelői ráhatásnak, a partneri diák-oktató kapcsolatnak kell dominálnia (ez azonban nem zárja ki a következetes, határozott oktatói magatartást). Rendkívül fontos feladat - továbbra is - a szülői házzal való együttműködés, a nevelési felfogás és gyakorlat egyeztetése.

A tanulmányi munkában jelentkező hátrányok enyhítése

A tanulmányi munkában jelentkező hátrányok oka igen szerteágazó (gyenge alapok, kedvezőtlen családi háttér, az érdeklődés és figyelem hiánya, a tanulási képességek valamelyikének hiánya, fejletlensége).

Feladataink ennek megfelelően:

- a hátrányok okának, gyökerének feltárása (erre a felmérők csak ritkán világítanak rá);
- a családi problémákból származó hátrány iskolai kezelése (pl. kollégiumi elhelyezés);
- az alapismeretek megszilárdítása korrepetálással, tanulópár szervezésével;
- az érdeklődés és figyelem felkeltésére és fejlesztésére történő tudatos odafigyelés-készülés (az aktív tanulás pszichológiai feltételeinek tudatos megteremtésével);
- módszeres tudatos képességfejlesztés tanórán és azon kívül;
- egyéni foglalkozások, beszélgetések a nehézségekkel bajlódó gyerekekkel.

A tanuló mentesítése egyes tantárgyakból, tantárgy-részekből az értékelés és minősítés alól.

Iskolánkban nem jelentős az SNI, BTM tanulók aránya, így az értékelés és minősítés alóli felmentés sem jellemző. Megítélésünk szerint a gyermek „mindenek felett álló érdeke” általában, hogy kortársaival együtt azok közösségében, s nem tőlük elválasztva nevelkedjen. Természetesen minden gyermek más. A felmentési igény felmerülhet. Ekkor a tanulót (a jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint) a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján – a gyakorlati képzés kivételével – az igazgató mentesíti az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. Az igazgató a tanulót kérelmére – a gyakorlati foglalkozás kivételével – részben vagy egészben felmentheti az iskolai kötelező foglalkozásokon való részvétel kötelezettsége alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos helyzete ezt indokolttá teszi.

3.6.3 Egyéni tanrend szerit haladó tanulók

Előfordulhat, hogy a valamely területen kiemelkedően tehetséges tanuló (élsportoló, valamely szakterületen versenyző) számára a felkészülést már nem biztosítja teljes mértékben a vele együtt kidolgozott differenciált foglalkozási rend. Ekkor a törvényi szabályozások alapján és a szabályozott eljárási rend szerint egyéni tanrend szerint haladó tanulóvá lehet nyilvánítani a tanulót. Ezt az osztályfőnökkel, a szülővel, a tehetségnek megfelelő területen a gyerekekkel foglalkozó szakemberrel (sportedző, oktató, művészeti vezető stb.) közösen dönti el

az iskolavezetés. Az egyéni tanrend által biztosított egyéni foglalkozások időkeretét mindig az adott tanulóra szabva az iskola igazgatója határozza meg, és jelöli ki a tanulóval foglalkozó oktató(ka)t. A valamilyen betegség miatt egyéni tanrendű haladást kapott tanulóra is a fentiek vonatkoznak.

Szintén egy-egy tanulóra szabottan kell meghatározni a feladatokat, időkereteket, oktatókat akkor, ha a tanuló hosszabb ideig (min. félév) külföldön folytatta tanulmányait. Mind az elutazás előtt, mind a hazajövetel után speciális tanrendet, felkészülési ütemtervet kell meghatározni a tanuló számára.

3.7 A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje

A szakképzésben részt vevő tanulók kötelességeit és jogait a jogszabályok igen részletesen rögzítik. Ebben a fejezetben az intézményi specialitásokat foglaljuk össze.

3.7.1 A diákok véleménynyilvánítási lehetőségei

A tanulói véleménynyilvánítást, problémafelvetést nem szabad rendkívüli eseményként kezelni. Gyakoroltatni kell a tanulókkal a véleménynyilvánítás kulturált módját (időpont, szituáció, hangnem, forma, gesztus megválasztása; célszerűség, indokoltság, szándék tisztázása). A tanulói kérdések, vélemények mindig a megfelelő fórumon (órán-szünetben; oktató, osztályfőnök, igazgatóhelyettes, igazgató vagy munkatárs előtt) hangozzanak el. Minden, az iskolában dolgozó felnőtt legyen nyitott és megértő a tanulói felvetésekkel kapcsolatban. A tanuló legyen megfontolt, felelős gondolkodású ifjú a véleménynyilvánításkor, különösen ha:

- az iskolai nevelés-szakképzés dolgaiban,
- komoly személyi ügyekben, a gazdálkodást érintő kérdésekben,
- nagyobb közösség képviselőjében foglal állást.

Véleménynyilvánítási lehetőségek

- tanítási órán (megfelelő időben) vagy óraközi szünetben a oktatónak feltett kérdések, kulturáltan kifejtett vélemény formájában;
- osztályfőnöki órán az osztály előtt, az osztályfőnökkel folytatott négy szemközti beszélgetés keretében;
- az ODB tagjai előtt, továbbítás céljából;
- az osztály- és az iskolai diákparlamenten;
- az IDB heti megbeszélésein (esetleg -az előre meghívott- iskolavezető előtt);
- közvetlenül az iskola vezetőinek elmondott vélemény (pl. a megadott fogadóórájuk keretében);
- időközönként kérdőívekre adott válasz keretében;
- a munkaközösség-vezetőknek az oktatók munkájával kapcsolatos észrevételek formájában;
- tanuló társak véleményezése osztályfőnöki órán;
- tanulói jellemzők.

A diákpanaszok kezelésének fórumai

Az iskolai nevelés-oktatás folyamatában időről-időre keletkeznek probléma-helyzetek, konfliktusok. Ezek zöme rövid úton feloldható. A nem kellően és főleg nem időben kezelt, vagy nehezen megoldható problémák azonban már vélt vagy valós sérelmeket okoznak.

A tanulói érdekek sérelmét komolyan véve a diákpanaszok kezelésére az alábbi fórumok állnak rendelkezésre:

Iskolai szintű fórumok:

- igazgatói fogadóórák
- az IDB heti megbeszélései (a vezetők meghívásával)
- sürgős esetben az iskola vezetői a hivatali órákban készséggel állnak rendelkezésre soron kívül.
- diákparlament

Osztály szintű fórumok:

- az osztályfőnöki órák
- az osztályfőnök fogadóórái
- az ODB,

Természetesen az iskolán kívüli fórumokat is meg lehet keresni, amikor már kimerültek az iskolai szintű orvoslás lehetőségei.

3.7.2 Diákképviselő a Mechwart-alapítvány kuratóriumában

A „Mechwart alapítvány a technikusképzésért” elnevezésű iskolai alapítvány alapító okiratával összhangban az alábbiak szerint történik a tanulói képviselő:

- két 18 év fölötti diák képviseli az iskola tanulóifjúságát (az IDB ajánlása alapján);
- teljes körű jogosítvánnyal rendelkeznek a kuratóriumi üléseken;
- a diákképviselők kuratóriumi tagsága az IDB visszahívásával, illetve a tanulói jogviszony megszűnésével szűnik meg.

3.7.3 A tanulók iskolai szervezetekhez való tartozása

A tanórán kívüli foglalkozásokról az előző fejezetekben részletesen volt szó, itt csupán szervezési kérdéseket érintünk:

tanfolyami szakképzésben való részvétel

- a meghirdetés célirányosan -meghatározott évfolyam számára- történik
- a képzés önköltséges ugyan, de igen kedvezményes,
- nagyon indokolt esetben alapítványi támogatás kérhető;
- a tanfolyam indítása létszámhoz kötött, s menetközben nincs kilépési lehetőség.

szakköri munkában való részvétel

- oktatói és DÖK vélemény alapján lehet bekapcsolódni (esetenként meghatározott tanulmányi eredmény előírható);
- konkrét versenyen való részvételi szándéknyilatkozat kell;
- létszámhoz kötött az indítás lehetősége;

- díjtan a részvétel.

érdeklődési körökön való részvétel

- DÖK vélemény alapján, meghatározott témakörökben hirdetjük meg;
- többnyire már valamilyen előzetes produkciót kell felmutatni (vagy menetközben teljesíteni);
- díjtan, a hiányzásokat regisztráljuk;
- konkrét versenyre, pályázatra irányul a tevékenység;

sportkörben való részvétel

- a tagság kötelező;
- tevékenységi körök: szakosztályi tevékenység, tömegsport foglalkozás;
- a szakosztályi munkában: testnevelő oktatói ajánlással lehet részt venni; bizonyos kötöttségek vannak (edzések, versenyzés).

3.7.4 Közszolgálati diákszerepek az iskolában

Az aktív közéleti nevelés fontos eleme, hogy a tanulók közvetlenül is részt vegyenek iskolánk közösségi életében feladat- és kötelezettségvállalásaikkal. ennek színterei, gyakorló terepei:

Társadalmi munkaakciókban való részvétel, elsősorban az iskolai környezet (járda, udvar, folyosók, tantermek, laboratóriumok) szépítésében, rendezésében. Alkalmoszerűen a városban és környékén végzendő társadalmi munkákban is részt veszünk. Ezt tanulóink – hagyományosan - igen színvonalasan végzik.

Tanulói ügyelet lelkiismeretes elvégzése a felelősségvállalás fontos gyakorló tere:

- a portai ügyelet,
- a szülői értekezletek és nyílt napok ügyeleti szolgálata jól egészíti ki a dolgozói ügyelet munkáját, fejleszti az együttműködési készséget.

Rendezvényeken igen sokrétű tanulói szerepvállalásra van mód:

- iskolai ünnepélyek, rendezvények műsorainak biztosítása (szavaltat, tánc, ünnepi beszéd, konferálás, zenélés, a technika kezelése, műsorszerkesztés-koordinálás);
- portai-, büfé-, ruhatári szolgálat nyílt iskolai rendezvényen;
- szalagtűző, ballagás, tanévzáró/tanévnyitó, technikusavató ünnepélyeken való közreműködés és a hagyományok továbbadása;
- véréadó akciókban való részvétel az önzetlen segítségnyújtás fontos gyakorlótere (nagy hagyománya van iskolánkban);
- vetélkedőkön, versenyeken, pályázatokon az iskola színeiben való részvétel (a helytállás próbaterpe);
- városi ünnepségeken való részvétel, koszorúzás (a nemzeti hagyományok ápolásának fontos alkalma).

Szolgáltatások vállalásának a tanműhelyi bér munkavégzés a legfőbb formája: pontosságra, teljesítményre kooperációra (team-munkára), gazdasági szemléletre, elmélet-gyakorlat összekapcsolására nevelve diákjainknak.

Iskolai közösségi szolgálat 50 órás önkéntes tevékenységének az iskola is színtere lehet.

3.8 A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

3.8.1 A szülők folyamatos tájékoztatásának szabályozása

Az intézet Szervezeti és Működési Szabályzatával összhangban a szülők tájékoztatást kapnak:

- az iskola egész életéről, munkatervéről, az aktuális feladatokról;
- a beiskolázási tudnivalókról;
- gyermekük tanulmányi előmeneteléről és magatartásáról az ellenőrző könyv és az elektronikus napló útján. (folyamatosan);

Indokolt esetben (hiányzás, tanulmányi problémák, fegyelmezetlenség stb.) alkalomszerűen, rendkívüli formában:

- telefonon,
- a szülők felkeresése,
- a szülő behívása az iskolába;
- félévi-év végi értesítő/bizonyítvány (az elért eredményekről);
- oktatói, osztályfőnöki fogadóórán;
- szülői értekezleten.

3.8.2 A szülői részvétel az iskola munkájában

A közvetlen információcsere formái

- beiskolázási tájékoztatás;
- általános iskolai szülői értekezleten vesznek részt oktatóink;
- tájékoztató füzetet küldünk minden megyei/városi általános iskolába;
- nyílt napokat tartunk szülők-tanulók számára;
- iskolánkat bemutató szülői tájékoztatót tartunk;
- az egészségügyi alkalmassági vizsgálat előtt és a beiratkozáskor a konkrét teendőkről-tudnivalókról adunk információkat;
- az új kilencedik évfolyamon szeptember közepén évfolyam és osztályszülői értekezleten adunk tájékoztatást nevelési-oktatási programunkról, követelményeinkről (bőven adva lehetőséget kérdésekre is);
- év közben szülői értekezleteken és oktatói fogadóórákon adunk tájékoztatást a tanulók munkájáról, szorgalmáról, magatartásáról;
- minden oktatónak heti egy fogadóórája van egyéni problémák megbeszélésére;
- az osztályfőnökök alkalomszerűen végeznek családlátogatást;
- a Mechwart-alapítvány kuratóriumában, a szülői munkaközösségben hatásos információcserére és érdekérvényesítésre van mód;

- egy egész évfolyamot érintő teendők, problémák megbeszélésére alkalmatosan tartunk szülői fórumot.

A szülői képviselő fórumai

A Mechwart-alapítvány kuratóriumában a szülők képviselőjét egy szülő látja el az alapítvány alapító okirata értelmében.

Közvetlen szülői szerepek az iskola működésében

A korszerű iskolában nem csupán „háttér” szerepekre van a szülő kárhóztatva. Lényegében már az előzőekben taglalt szülői részvételi módok -az iskola életében- is direkt funkciót említettünk. Végző soron három fő csoportját lehet a közvetlen szülői szerepeknek elkülöníteni:

a szülő, mint nevelési-szakképzési szolgáltatás megrendelője van jelen az iskolában (erről a szolgáltatási funkcióra korábban részletesen esett szó);

a szülő, mint a nevelési-képzési folyamat segítője:

- az iskola -sok vonatkozásban- rá is szorul a szülő pedagógiai segítségére (szervező munkákban, rendezvények lebonyolításában, kirándulás-üzemlátogatás kísérésében, az iskola támogatásában stb.)
- másrészt a szülő maga is érdekelt a hatékonyabb, színvonalasabb nevelésben-oktatásban (az ő segítségével a szolgáltatás minősége lesz jobb);
- továbbá igen sokrétű nevelési haszon származik a szülő-oktató-diák együttműködésből;

a szülő, mint nevelési-oktatási folyamat szereplője:

- konkrét szakmai segítség a képzésben,
- előadások-foglalkozások megtartása,
- klubdelután - táncpróba felügyelet stb.

3.8.3 A szülők jogai és kötelességei

A szülő joga különösen, hogy

- megismerje iskolánk szakmai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról;
- gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon;
- írásbeli javaslatát az intézmény vezetője, az oktató megvizsgálja és arra a törvényi előírásoknak megfelelően választ kapjon;
- az iskola által meghatározott feltételek mellett kérje, hogy gyermeke a nem kötelező foglalkozásokat igénybe vehesse, illetve ilyen foglalkozások megszervezését kezdeményezze;
- az intézmény igazgatója vagy az oktató hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon;
- a szülői képviselők megválasztásában részt vegyen, mint választó és mint megválasztható személy;
- a szülői munkaközösségben tevékenyen közreműködjön;
- személyesen vagy képviselő útján -jogszabályokban meghatározottak szerint- részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában, az iskola irányításában.

- A szülői közösség figyelemmel kíséri a tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét, megállapításairól tájékoztatja az oktatói testületet és a fenntartót.

A szülő kötelessége különösen, hogy

- gondoskodik gyermeke testi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről,
- biztosítsa gyermeke tankötelezettségének, képzési kötelezettségének teljesítését
- figyelemmel kíséri gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét, gondoskodik arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit, és megadja ehhez minden tőle várható segítséget
- rendszeres kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó oktatókkal, segítse gyermekének a közösségbe való beilleszkedését, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását,
- megtegye a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítése érdekében,
- tiszteletben tartsa az iskola vezetői, oktatói, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait

3.8.4 Szülői részvétel az iskola fejlesztésében

Az iskola nevelő-oktató munkáját csakis a szülőkkel, a családi házzal együttműködve tudja sikeresen végezni. Vagyis -valamilyen mértékben- minden szülőnek részt kell vállalnia az iskola életében. A következőkben felvázoljuk azokat a területeket, ahol a szülők jelentős segítséget nyújthatnak az iskolának:

- az iskola tárgyi feltételrendszerének fejlesztésében történő szerepvállalás (alapítványi támogatás, iskolai környezet csinosításában való részvétel, SZJA 1% felajánlása stb.)
- a képzési profilok és tartalmak fejlesztésében való szakmai tanácsadás (szakmai, munkaerő-piaci információk)
- az iskola ügyviteli, gazdálkodási, jogi támogatása, a kapcsolatrendszer fejlesztésében való közreműködés;
- iskolai rendezvényeken, ünnepélyeken a szervező munkában, a műsorban, a háttér rendezvényben való feladatvállalás.

3.8.5 Kapcsolat a kollégiumokkal

Iskolánk jelenleg még saját kollégiummal nem rendelkezik, de a kollégiumot igénylő tanítványaink elhelyezhetők a város intézményeiben. Törekszünk arra, hogy a kb. 120 mechwartos kollégista olyan intézményben nyerjen elhelyezést amellyel már jó ideje eredményesen működik együtt iskolánk. A mechwartosokról a kollégiumokban jó vélemény alakult ki. A kollégiumi vezetőkkel az iskola vezetése folyamatosan jó, szinte napi kapcsolatot tart. Az osztályfőnökök a kollégiumi nevelő oktatókkal tartanak folyamatos kapcsolatot

3.9 A tanulmányok alatti vizsga szabályai, valamint a szóbeli felvételi vizsga követelményei

A tanulmányok alatti vizsgák fajtái: javítóvizsga, pótló vizsga, osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, ágazati alapvizsga. A tanulmányok alatti vizsgák részletes szabályait jogszabály tartalmazza. Itt csak az iskolai sajátosságokat, az iskola döntésére bízott szabályokat fogalmazzuk meg.

Iskolánkban a tanulmányok alatti vizsgák ütemezése a következő:

javítóvizsga: a tanév végén, augusztus 21-31. között

osztályozó vizsga:

- a tanítási év végén: záró évfolyam esetében április 20-30. között
 nem záró évfolyam esetében június 1-10. között
- félévkor: január második hetében

különbözeti vizsga: a tanév során bármikor szervezhető

pótló vizsga: lehetőleg abban a vizsgaidőszakban szervezhető, ahol a tanuló neki fel nem róható ok miatt nem tudta a vizsgát elkezdni vagy befejezni

ágazati alapvizsga: két éves képzésben az alapozó oktatás utolsó hetében, öt éves képzésben az alapozó oktatás utolsó hónapjában

ágazati javítóvizsga: a sikertelen ágazati alapvizsgát követően 60 napon belül, de lehetőleg:

- januári ágazati alapvizsga esetén a javító vizsga február utolsó tanítási napjáig,
- május-júniusi ágazati alapvizsga esetén június 12-ig kerül megszervezésre

A tanulmányok alatti vizsga tantárgyi követelményeit az iskola tantárgyi tantervei tartalmazzák.

A tantárgyi vizsgákon minden tantárgykból 60 perces írásbeli vizsgarészt és a közismereti érettségi tantárgykból szóbeli vizsgarészt kell tartani. Két vizsgarész esetén a vizsgarészek eredménye 50%-50%-ban vesz részt a végső teljesítmény meghatározásakor. Ha az írásbeli vizsga eredménye a [20%-30%) intervallumba esik, akkor a tanuló a nem közismereti érettségi tantárgyból is köteles szóbeli vizsgát tenni.

A szóbeli tételek száma a vizsgázók száma, plusz 5 kell legyen. Az írásbeli feladatlapot és a szóbeli tételeket a tanuló oktatója állítja össze és a szakmai munkaközösség vezetője hagyja jóvá.

A tanulmányok alatti szóbeli vizsga legalább 3 tagú vizsgabizottságát az iskola igazgatója bízza meg. A bizottságnak legalább egy tagja az adott tantárgy tanítására képesítéssel kell, hogy rendelkezzen. A tanuló továbbhaladásáról a vizsgabizottság javaslatára a tantestület dönt.

A tanulói teljesítményeknek osztályzatra való átváltása az alábbi egységes skálán történik:

Teljesítmény %-ban	Osztályzat
0-29	1
30-54	2
55-69	3
70-84	4
85-100	5

Az ágazati alapvizsgák értékelése az adott ágazatra vonatkozó KKK alapján történik. Sikeres ágazati alapvizsga esetén az osztályzat meghatározása a megfelelt minimumszint és a 100% közötti tartomány négy egyenlő részre osztásával történik.

Az iskolában jelenleg szóbeli felvételi vizsgát nem tartunk. A 9. évfolyamra való felvételnél az általános iskolai eredményeket és a központi írásbeli felvételi vizsgán szerzett pontszámokat vesszük figyelembe.

3.10 A felvétel és az átvétel helyi szabályai

3.10.1 Beiskolázás a 9. évfolyamra

A 9. évfolyamba lépés feltételei

- az általános iskola 8. évfolyamának eredményes elvégzése (bizonyítvánnyal igazolva);
- a jogszabályban limitált életkor figyelembevétele;
- a felvételi eljárás során támasztott követelmények teljesítése (eredményességi és képességi)
- a választott szaknak megfelelő egészségügyi alkalmassági vizsgálaton való megfelelés.

A felvételi eljárás a 9. évfolyamra vonatkozóan

- A felvételi eljárás rendjét, jogszabály rögzíti. Ennek figyelembevételével a felvételi eljárás helyi rendjét az iskola évente a saját Felvételi Tájékoztató kiadványában szabályozza.
- Iskolánk hagyományosan a Nyílt Napok keretében három napon át az érdeklődő diákokat, majd a negyedik napok a szülőket tájékoztatja a felvételi eljárás rendjéről. Rendszeresen részt veszünk a különböző pályaválasztással kapcsolatos rendezvényeken, eseményeken, ahol az érdeklődők közvetlenül tanácskozhatnak az iskola képviselőivel.
- a felvételi döntésnél jelenleg az alábbi általános iskolai eredményeket vesszük számításba:

„Hozott pontok”	7. oszt. év vége (max. pont)	8. oszt. félév (max. pont)
magyar nyelv és irodalom	5	5
történelem	5	5
matematika	5	5
fizika	5	5
idegen nyelv	5	5
összesen:	25	25

a tanulmányi (hozott) pontszám így mindösszesen 50 pont

- mindkét központi írásbeli felvételi vizsgát is megköveteljük az iskolába jelentkezőktől. Az írásbeli eredményeket 50 % - ban számítjuk be a felvételi pontszámításakor.
- Ha a tanuló több idegen nyelvből kapott osztályzatot, akkor a jobbikat kell a pontszámításnál figyelembe venni;

3.10.2 Felvétel a kifutó képzés szakképző évfolyamára

Az 5/13. - szakképző - évfolyamára minden évben február 15-ig, írásban kell jelentkezni. A jelentkezéskor szóbeli tájékoztatást kapnak az érettségi vizsga előtt álló tanítványaink. Alapelvünk, hogy minden nálunk érettségiző tanulónak biztosítjuk a szakképző évfolyamba való felvételét.

3.10.3 Felvétel az érettségi utáni szakképzésre tanulói jogviszonyban

Iskolánk nappali tagozaton is várja az érettségizett fiatalokat a szakképzésbe. A jelentkezés és felvétel rendjéről minden tanévben az iskola honlapján és hirdető helyein adunk részletes tájékoztatást.

A jelentkezés folyamatos, határideje augusztus 15.

A felvételi rangsor alapja a kötelező érettségi tantárgyak átlaga. Azonos átlag esetén az emelt szintű érettségivel jelentkező, majd a jobb matematika eredményt elérő jelentkező kerül előrébb sorolásra.

3.10.4 Az átvétel helyi szabályai

A tanév kezdete után átvétel útján lehet iskolánkba bekerülni, iskolánkban tagozatot (nappaliról esti tagozatra) váltani, más osztályba átmenni, csoportot váltani. Minden ilyen tanulói, szülői kérvénnyel kapcsolatban az iskola igazgatója dönt és hoz határozatot. Szükség esetén különbözeti vizsgát kell tennie a kérelmező tanulónak.

Az átvétel minden tanuló esetén egyedi döntést igényel, különösen az alábbiak figyelembevételével:

- Az osztály és csoport létszámok nem léphetik túl a törvényben megengedett maximumot.
- A tanuló hasonló típusú, két tanítási nyelvű gépészeti, továbbá gépészeti vagy informatikai iskolába járt.
- A tanuló régi iskolájának helyi tanterve (tantárgyak (modulok) és óraszámok) nem mutat jelentős eltérést a mi iskolánk tantervétől (ezt bizonyítványával igazolja).

A felvétel, átvétel egyes esetei:

- Az általános iskola 8. évfolyama után, az adott tanévre miniszteri rendelettel előírt felvételi eljárás (jelentkezés, írásbeli felvételi, rangsorolás, értesítés) és ágazattól függően egészségügyi alkalmassági vizsga alapján.
- Különbözeti vizsgával a 9-13. évfolyamos képzés során más iskolából, vagy más ágazatból egyedi elbírálás alapján.

A felnőttképzési jogviszony szerinti oktatásba bekapcsolódni kívánó személy a szakmai képzettségét és gyakorlatát igazoló dokumentumokat mellékelve kérelmet adhat be az iskola igazgatójának az előzetes ismereteinek beszámítása érdekében. A dokumentumokkal nem igazolható előzetes tudás felmérésére szükség esetén tudásszint felmérése írható elő. A beszámíthatóság mértékét az igazgató minden esetben egyedileg bírálja el és erről egyedi döntést hoz.

Az ágazati alapvizsgát tett tanuló átvétele az ágazati alapoktatás tekintetében nem köthető különbözeti vizsgához, ha az átvételre az adott ágazathoz kapcsolódóan tett ágazati alapvizsga letételét követő egy éven belül kerül sor.

4 A közismereti oktatás és az ágazati alapoktatás oktatási programja

4.1 Kifutó képzések 2012-es NAT-hoz illeszkedő kerettantervek

Iskolánkban a 2020/2021. tanévtől a belépő 9. évfolyam és az érettségi vizsga utáni szakképzés 1/13. évfolyama technikumi kerettantervek szerint kezdi meg a tanulmányait. E képzés óratervei és kerettantervei már a NAT 2020 szerint készültek (ld. 4.3.). Az 5/13. évfolyam a 2016-ban bevezetett, majd 2018-ban módosított óratervű szakgimnáziumi képzésben vesz részt. Ezek a kifutó képzések még a 2020-es NAT alapján szerveződtek.

Ennek óraterveit a 26/2018. (VIII. 7.) EMMI rendelet „A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról” című jogszabály határozza meg. A képzés óratervi hálóját a 9.1.1. melléklet tartalmazza.

A 2020. május 31-ét megelőzően létesített tanulói jogviszony és a tanulói jogviszonyból fakadó, vagy arra tekintettel jogszabály alapján a tanulót megillető, illetve terhelő jogok és köteleességek teljesítése tekintetében - a 2019/2020. tanévben az Nkt. e törvény hatálybalépését megelőző napon hatályos rendelkezései szerinti szakgimnázium nyelvi előkészítő évfolyamán, illetve szakközépiskola előkészítő évfolyamán részt vevő tanuló kivételével - az Nkt., a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény (a továbbiakban: régi Szkt.) és a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2011. évi CLV. törvény és más jogszabály e törvény hatálybalépését megelőző napon hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni

- a tanuló tanulmányai befejezésére,
- a gyakorlati képzésben tanuló szerződéssel vagy együttműködési megállapodással való részvételre,
- az érettségi vizsga megszervezésére és teljesítésére, valamint
- a tanuló juttatásaira.

4.1.1 A kötelező és a nem kötelező foglalkozások

A szakgimnáziumi kerettantervben biztosított szabadon felhasználható időkeret felhasználásáról úgy döntöttünk, hogy nem vezetünk be újabb tantárgyat, szabadon választható tantárgyat, hanem bizonyos kötelező tantárgyak heti óraszámait növeljük meg. Az így kialakított gépészeti és informatikai óratervi hálóinkban szerepelnek a tantárgyak heti óraszámai és a csoportbontásra vonatkozó előírások.

4.1.2 A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszótt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához.

Az oktatásnak - mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt - alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.”

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

A magyar nyelv és irodalom tantárgyon túl minden oktató sokat tehet az anyanyelvi kommunikáció kulcskompetencia fejlesztéséért. A legfontosabb, hogy minden oktató helyesen, szépen beszéljen magyarul, hibátlan helyesírású legyen. A tanulókkal történő kommunikáció során tudatosan figyeljen az anyanyelvi kompetenciára.

A tanulók írásbeli dolgozatainak javításakor ki kell javítani a helyesírási hibákat. Az írásbeli dolgozatoknál csökkentjük a feleletválasztós feladatok arányát, több kifejtendő típusú feladatot adjunk. A legtöbb tantárgyból adhatunk fel olyan házi feladatot, amikor a tanulónak írásbeli beszámolót, tanulmányt, esetleírást kell készítenie.

A tanulókkal történő bármilyen szóbeli kommunikáció során javítani kell a fogalmazásukat, stílusukat. Követeljük meg a tanulóktól a szép magyar beszéd használatát. A lehető legtöbbször alkalmazzuk a szóbeli számonkérést. Szaktárgyaink idegen szakszavainak magyar megfelelőit használjuk. Gyakran hangosan olvassassuk fel a feladatokat, szemelvényeket stb. Ösztönözzük a tanulókat, hogy olvassanak minél többet (szépirodalom, szakirodalom, periodikák stb.). Szervezett formában mutassuk be az iskolai könyvtárat, a városi, megyei könyvtárakat.

Minden évben megrendezzük a Mechwart helyesírási versenyt, minél több tanulót szerepeltessünk a különböző iskolai, osztályrendezvényeken.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Az idegen nyelvi kommunikáció fontosságát már régen felismerte a tantestület. A lehető legszélesebb körben támogatjuk az idegen nyelv tanulását, az idegen kultúrák megismerését. Ezt bizonyítja az alábbi felsorolás:

- Elindítottuk a magyar-német két tanítási nyelvű képzési formát.
- A kerettantervben előírt idegen nyelvi óraszámokat megnöveltük az óratermi hálóinkban.
- A nyelvek iránt érdeklődőknek nyelvvizsgára felkészítő tanfolyamokat szervezünk.
- Angol és német nyelvből természettudományos diákköröket szerveztünk.
- Minden évben megrendezzük a Mechwart fordítói versenyt.
- Külföldi diákcsera programunk több mint két évtizede működik.
- A felvételi pontszámításnál az idegen nyelvi tudást 10 %-ban vesszük figyelembe.
- 2017 szeptemberében elindítottuk az angol nyelvi előkészítő osztályos képzést

Célkitűzésünk, hogy kiépítsük a jelenleg hiányzó idegen nyelvi oktatótermet. Ez lehet akár egy számítógépes szaktanterem is, megfelelő eszközökkel kiegészítve.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia - eltérő mértékben - felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Műszaki középiskolánkban a matematikai kompetencia kialakítása döntően fontos. Már a beiskolázáskor a megszerezhető pontok 35 % - át a matematikai tudás méréséből alkotjuk. A matematika tantárgy kerettantervi kötelező óraszámát a négy évfolyamon megnöveltük. 2020-tól a 11. és a 12. évfolyamokon a matematikát csoportbontásban tanítjuk. Minden évfolyamon működik tehetséggondozó matematika szakkör. A 9. évfolyamon matematika felzárkóztató foglalkozást szervezünk a gyengébb tanulóknak. Az összetett Mechwart tanulmányi versenyen matematikából is versenyez minden, nem a szakképző évfolyamra járó versenyző.

A matematikai kompetencia fejlesztését nagyban segíthetik a szakmai elméleti tantárgyak mind a gépész (mechanika, műszaki ábrázolás, stb.), mind az informatikai szakmacsoportban (programozás, táblázatkezelés, adatábrázolás, grafikai programok stb.).

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Iskolánkban a természettudományos tantárgyak közül a fizikának adtunk kiemelt szerepet. Fizikából mind az emelt szintű, mind a középszintű érettségi vizsgára felkészítjük a tanulóinkat mindkét szakmacsoportunkban. A kísérletező fizika oktatásához szükséges tárgyi eszközöket folyamatosan fejlesztjük. A felvételi pontszámításban 10 %-ban a fizika tantárgy érdemjegyeit is figyelembe vesszük.

A kémia és a földrajz tantárgyak a szakgimnáziumi képzésben kivezetésre kerültek. Helyüket a 9. évfolyamon a Komplex természettudományos tantárgy vette át.

Szükség esetén fizikából felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk a gyengébb tanulóknak.

A természettudományos tantárgyakon túl elsősorban a gépészeti szakmai tantárgyak (elméleti és gyakorlati) tehetnek sokat e kompetencia fejlesztéséért. De a különböző informatikai tevékenységek (szövegszerkesztés, prezentáció, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés, web-lap készítés, programozás, hardver-technikai alapismeretek) során is választhatunk a természettudományokkal kapcsolatos témákat.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

A gépipari és informatikai szakközépiskolánkban a digitális kompetencia fejlesztése magától értetődő alapfeladat. Az informatikai szakmacsoportban erről a szakmai alapozó tantárgyak, majd a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak gondoskodnak. A gépészeti szakmacsoportban a 9. és a 10. évfolyamon az informatika tantárgy kerettantervi óraszámát kiegészítettük heti 2-2 órára. A szakmai alapozó, a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak zömében a számítógép gépészeti alkalmazásainak bemutatására, megtanítására is összpontosítanak (NC-CNC technika, CAD, CAM, számítógépes pneumatikus rendszerek stb.).

Iskolánkban minden tanuló tanfolyam nélkül – a tanórán tanultakra támaszkodva – megszerezheti a számítógépes írástudást igazoló Európai Számítógép-használói Jogosítványt, az ECDL-t. Az iskolában működő ECDL vizsgaközpontban tanulóink csaknem 100 %-ban regisztráltatták magukat.

A legkülönbözőbb informatikai tanulmányi versenyeken, pályázatokon indítjuk a tehetséges tanulóinkat.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Minden oktató feladata, hogy megfelelő motivációval rendszeres és hatékony tanulásra ösztönözze diákjait. A rendszeres és következetes számonkérés, visszajelzést ad a tanulóknak. A követelmények fokozatos emelésével, az érdekes, életszerű feladatok kitűzésével, az egyénhez igazodó feladat-meghatározásokkal sikerélményhez kell juttatni a diákot. A tananyag sajátosságaihoz igazodó tanulási módszereket kell kialakítani a tanulóknak. A különböző információ-forrásokat, azok használatának előnyeit mutassuk be tanítványainknak.

A kellően adagolt és mindig ellenőrzött házi feladatokkal koordinálhatjuk az otthoni felkészülést. Elsősorban a gyakorlati foglalkozáson van lehetőség a csoportos munka alkalmazására.

A legmeghatározóbb feladata az osztályfőnöknek van ezen a területen. Folyamatosan kísérelje figyelemmel tanítványainak tanulmányi munkáját. Félévente egyénre szabott célkitűzéseket fogalmazzanak meg az osztályban. A szülőket rendszeresen tájékoztatva, velük együttműködve lehet kialakítani a tanulóknak a hatékony, önálló és eredményes tanulás képességét.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

A Szakmai programunkban, és az iskolai élet mindennapjaiban a nevelőmunkát helyeztük oktatói tevékenységünk középpontjába. A nevelési programunkban meghatároztuk a nevelési céljainkat, felsoroltuk az ezek eléréséhez szükséges eszközeinket, elvégzendő feladatainkat. Ezen a helyen rögzítjük a szociális és állampolgári kompetencia általunk is fontosnak vélt elemeit:

- Fizikai állóképesség
- Mentális egészség
- Egészséges életmód
- Viselkedési és magatartási szabályok ismerete, betartása
- Tolerancia a mássággal szemben
- Szolidaritás
- Megfelelő vitakultúra
- Kompromisszum képesség
- Nemzeti kulturális identitás
- Európai kulturális identitás
- Az állampolgári jogok ismerete
- A demokrácia intézményeinek ismerete
- Tájékozódás a közügyekben
- Az európai és a világtörténelem fő eseményeinek, tendenciáinak megértése
- Az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek ismerete
- A globális problémák ismerete

Az osztályfőnökökön és az iskolai diákmozgalmon kívül nagyon fontos szerep jut a humán munkaközösség tagjainak e kulcskompetencia értelmezésében, fejlesztésében.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínáló lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újtásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

A gazdasági, pénzügyi életben való eligazodás korunk egyik fontos kihívása. A szakképzős tanulóink a szakmai tantárgyak keretében mélyíthetik el az ide tartozó ismereteiket.

Az alsóbb évfolyamon minden tantárgyban, de különösen a szakmai alapozó gyakorlati órákon kell keresnünk a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia fejlesztésének lehetőségeit. Olyan képességek tartoznak ide, mint a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés. Nagyon jó gyakorló terület ezen a téren az osztály diákbizottságban, az iskolai diákbizottságban, a diákkörökben folyó munka.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Ezen kulcskompetencia kialakításának, elmélyítésének közvetlen foglalkozási kereteit az Ének-zene (10. évfolyam) tantárgy biztosítja. Természetesen sokat segíthetnek az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség kifejlesztésében a Magyar nyelv és irodalom, a Történelem közismereti tantárgyak, és bizonyos szakmai tantárgyi modulok.

Tanórán kívül az Énekkar, a Honismereti szakkör, a Sajtó klub, a Stúdió kör biztosít tág lehetőségeket ezen kompetencia kifejlesztésére. A múzeumlátogatások, kiállítások szervezett megtekintése, a színházbérletek stb., mind-mind a tanulók esztétikai érzékét is fejleszti.

Kezd hagyománnyá válni az iskolai Ki mit tud? megrendezése is.

4.1.3 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A tanulóifjúság testedzésének és sportolásának iskolánkban jók a feltételei, még ha az ideálistól messze is vagyunk:

- a testnevelés és sport tantárgy óraszámainak heti 5 órára növelésével biztosítható, hogy minden nap van testnevelés órája a tanulónak,
- a tömegsport lehetőségei adottak,
- a szakosztályi munka jól egészíti ki a foglalkozások és tömegsport nyújtotta lehetőségeket, bár kívánatos lenne bővíteni a repertoárt.

A diáksportkör –mint, sajátos érdeklődési kör- a mindennapos testedzés bázisa. Az iskola tanulói a beiratkozaskor diáksportkörü taggá válnak. A DSK -a Tanulói Szabályzat értelmében önállóan választott vezetőséggel, szervezeti és működési szabállyzattal, költségvetéssel dolgozik.

A DSK jelenlegi szakosztályai:

- Kézilabda
- Labdarúgás
- Röplabda

A DSK jelenlegi sportcsoportjai

- Kosárlabda
- Női labdarúgás
- Atlétika

4.1.4 Választható tantárgyak, foglalkozások

A kifutó szakgimnáziumi képzésben közismereti területen nincs választható tantárgy.

4.1.5 Választható érettségi vizsgatárgyak

A technikumban az érettségi vizsga öt kötelező tantárgyain (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv, szakmai vizsga) túl tanulóink az alábbi tantárgyakból kapnak felkészítést az érettségi vizsgára:

fizika	középszint	emelt szint
digitális kultúra	középszint	emelt szint
testnevelés és sport	középszint	emelt szint

A tanulmányokat záró rendes érettségi vizsgán akkor választhatja a tanuló a fenti tantárgyakat, ha az óratervi hálónknak megfelelő évfolyamokon az adott tantárgy tantervi követelményeit teljesítette. Előrehozott érettségi vizsga esetén is teljesíteni kell a tantervi követelményeket, bizonyos esetekben ez csak osztályozó vizsga letételével lehetséges.

4.1.6 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése, fejlesztő formái

Az ellenőrzés során adatokat szerzünk a tanulók teljesítményeiről, képességeiről. Az értékeléskor az adatokat (melyeket az ellenőrzés kapcsán gyűjtöttünk) viszonyítjuk:

- a tantervhez (kritériumra irányuló értékeléskor)
- (országos) standardhoz (normára irányuló értékeléskor).

Az értékelés -a tanulás/tanítás folyamatában elfoglalt helyétől függően- lehet:

diagnosztizáló (előzetes) értékelés: a tanulók előzetes tudásának (képességeinek) megállapítása egy-egy témakör tanítása előtt;

formatív (közbülső, folyamatközi) értékelés: a témakör tanítása során alkalmazott "visszacsatolás" jellegű ellenőrzés-értékelések;

szummatív (összegző) értékelés: egy-egy nagyobb tanítási egység, témakör befejezésekor végzett tudás (képesség) értékelés;

Ellenőrzésünk/értékelésünk céljai

- reális érdemjegyek, osztályzatok adásával a tanulók megerősítése, pozitív kondicionálása;
- rendszeres munkára nevelés;
- pedagógiai következtetés levonása az oktató számára saját munkájáról (adott tárgyban-témában)
- a tanulói személyiség fejlesztése, az önértékelési képesség kialakítása, az önálló tanulásra való képesség és igény erősítése.

A tanuló teljesítményét az oktató a tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

Kivételek:

- a tanuló magatartása és szorgalma nem osztályozható
- a szakirányú oktatás duális képzőhelyen történő teljesítése esetén az értékelés és a minősítés az oktató és a duális képzőhely által közösen történik
- a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személy – egyéni adottságára és fejlettségére tekintettel az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján - mentesíthető az értékelés és minősítés alól

A tantárgyi ellenőrzések-értékelések (osztályozások) követelményei

- a helyi tantervek kritériumainak, az országos standard előírásainak alapos ismerete és figyelembevétele; (Minden tantárgynak megvan a maga sajátos és differenciált követelményrendszere és értékelési rendszere, ami nyilvános)
- a tanulók teljesítményének, tudásának sokoldalú ellenőrzése;
- a teljesítmények és követelmények viszonyának reális érdemjegyben történő kifejezése (objektív, érvényes és megbízható értékelésre kell törekednünk);
- az értékelés feleljen meg a tanulók fejlettségének és a tantárgy jellegének.
- az osztályzat, az érdemjegy a tényleges tudást tükrözze;
- az érdemjegy sohasem lehet büntető, fegyelmező eszköz;

Részletesen a Szakmai program 4.1.15. pontjában tárgyaljuk ezt a témakört.

4.1.7 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A szakmai képzés megkívánja, hogy az osztályok a tanított szakokhoz, szakmai kimenetekhez igazodjanak. Az iskolába való jelentkezés a választott szakmai képzés megjelölésével történik, ez a körülmény és a felvételi eljárás során figyelembe vehető eredmények döntenek a 9. évfolyamon az osztályba sorolásnál. Rendező elv lehet még a választott, vagy az általános iskolában tanult idegen nyelv is. Az osztályon belüli csoportok kialakításánál már figyelembe lehet venni a tanulási kudarc megelőzését is, ha a tanulókat tudásuk, képességeik alapján osztjuk el.

Az osztályok csoportbontásban tanulják:

- az idegen nyelvet,
- a digitális kultúrát,
- a szakmai gyakorlati tantárgyakat;
- a két tanítási nyelvű osztályban az idegen nyelven tanított tárgyakat
- matematikát a 11. és 12. évfolyamon

A csoportba sorolásnál a prioritási sorrend a gyermek mindenek-felett álló érdekének szem előtt tartásával:

- a tanulandó idegen nyelv,
- a tanulmányi eredmény (fejlesztő és felzárkóztató csoportok),
- az érdeklődési irány,
- a létszám arány, adminisztratív előírások;

Egyéb foglalkozások

A szakköröket az iskola alapfeladataival összhangban levő tanórán kívüli foglalkozásnak kell tekinteni. Alapvetően mindig is a tehetséggondozás volt -és maradt- a fő célja. A munkaközösségek minden tanév elején (a tanulók, a szülők, az iskolaszék) véleményét is

meghallgatva, alapos szakmai-pedagógiai mérlegelés alapján állítják össze a szakkörök listáját és programját. Döntően a legkiválóbb tanulóknak a különféle tanulmányi versenyekre történő felkészítése a fő cél szakköri keretben adott instrukciókkal.

Az érdeklődési köröket a tanulók speciális képességeinek fejlesztésére, érdeklődésük pedagógiai irányítására-támogatására szerveznek a kollégák, segítve tanítványaink adottságainak kibontakozását, életpályájuk orientálását, pályázaton-versenyen történő megmérettetésüket.

4.1.8 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése

Debrecenben helyi nemzetiségi önkormányzattal rendelkező kisebbségek: örmény, bolgár, ruszin, román, német és roma kisebbség. Tanulóink a debreceni nemzetiségek kultúrájával az etika tantárgy keretében ismerkedhetnek meg. A tantárgy helyi tantervébe építettük be ezt a tananyagot.

4.1.9 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

A diákság egészséges életmód és környezeti nevelésében óriási felelősség és számos feladat hárul az iskolákra. Ezért az egészségügyi ismeretek, az egészségügyi kultúra fejlesztése az általános műveltség szerves részét kell, hogy képezze, s éppen annyira fontos, mint bármely más tudomány ismerete.

Az egészség megőrzésére és az egészséges életmódra nevelés fontosságát kell tehát a diákok számára hangoztatni, és ezt kötelességének kell, hogy érezze minden oktató.

Meg kell fogalmazni a diákok számára azt, hogy „mi is az egészség”? Többen, többféleképpen fogalmazták már meg. Az utóbbi esztendő legelfogadottabb meghatározásai a következő:

Az egészség a szervezet és a környezet közötti dinamikus egyensúly, amely nemzeti kincs, erőforrás, teljes fizikai, mentális, szociális jóllét.

Az Egészségügyi Világszervezet / WHO / mai meghatározása szerint nem egy statikus állapot, hanem állandó mozgásban, változásban lévő kiegyenlítődésre törekvő folyamat, amely a szervezeten belüli összhangban, illetve az egyén és természeti- társadalmi környezete közötti dinamikus egyensúlyban nyilvánul meg. Ez az egyensúlyra törekvő folyamat az egyén aktív, cselekvő tevékenységének eredménye.

Ezekre a fogalmakra épít a magyar hosszú távú egészségpolitika célkitűzése, amelynek célja - mintegy irányként követve az előző meghatározások tartalmát -, a népesség életminőségében, megbetegedési és halálozási viszonyaiban érvényesülő kedvezőtlen, romló tendenciák fékezése, megállítása, a hosszú távú javulás feltételeinek fokozatos megteremtése.

Ezek a célkitűzések alapvetően kijelölik iskolánk feladatait:

- Minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, diákok egészségi állapotát javítják.

- Fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, akaratukat. Járuljon hozzá életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk kialakításához, azok megszilárdulásához.
- A tanulók legyenek nyitottak és megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt.
- Fejlődjön ki bennük a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartásuk.
- Adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére.
- A káros, függőséghez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, egészségtelen táplálkozás) megelőzésére neveljen.
- Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.
- Készítsen a családi életre.

Ezekből következően a fenti pontok alapvetően kijelölik az iskola egészségprogramját, amelyekkel behatóan foglalkozni kell. Mindezek nagy részben az osztályfőnöki órák témái és feladatai, másrészt a szaktantárgyak, szakmai órák témái kell, hogy legyenek, természetesen módszertanilag többféle megoldással, az aktualitásokat figyelembe véve. Mik is ezek:

- Személyi higiénia: A test tisztántartása, mentálhigiénia, lelki egészségvédelem, a környezet tisztántartása
- Egészséges táplálkozás: élettani alapismeretek, egészséges táplálkozás, helytelen táplálkozási szokások
- Több mozgás: a mozgás, aktivitás jelentősége az ember életében, a mozgáshiány okozta problémák, az inaktív életmód következményei
- Stressztűrés, stresszkezelés: hatása az emberi szervezetre, pozitív és negatív hatások feldolgozása, elhárítása
- Baleset megelőzés: otthoni balesetek, iskolában előforduló balesetek, az utcán és a közösségekben megjelenő veszélyforrások. Ehhez a ponthoz tartozik, hogy iskolánk kiemelt feladatként kezeli a baleset megelőzési és elsősegélynyújtási ismereteket.
- Nem dohányzás: a hozzászokás veszélye, akaratú tényezők, motiváció, környezetünk iránti felelősségérzet
- Mértékletesség, az alkoholfogyasztás kultúrája. A szervezet reakciói, szervrendszerek megváltozott működése az alkohol hatására, a személyiség átalakulása, hatása a szűkebb és tágabb társadalmi környezetre
- Drogtagadás: megfelelő tájékoztatás, elvonási tünetek, tolerancia, egyéni és társadalmi problémák, szenvedélybetegségek, időben orvoshoz, szakemberhez fordulás
- Környezetvédelem: levegő-, víz-, talaj- tisztasága, hatása az egészségre, tisztaságuk védelme (természeti kincseink védelme, hulladékok, veszélyes anyagok kezelése, környezetbarát termékek előtérbe kerülése)

Környezeti nevelés

Alapelv az egyetemes természetnek (a világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak maga alkotta környezetével és kultúrájával együtt.

Feladataink

- az emberben eredendően benne rejlő természetes erények kibontakoztatása,
- természet- és embertisztelő szokásrendszer kialakítása,
- a belső késztetések esztétikai, érzelmi, erkölcsi megalapozása,
- az ökológiai gondolkodás és a környezettudatos szemlélet kialakítása.

Célok a 14-20 éves korosztály esetében

- fenntarthatóságra való nevelés az ökológiai szemléletmód segítségével,
- rendszerszemléletre való nevelés,
- holisztikus (a világ oszthatatlan egész) és globális szemléletmód kialakítása, a szerves kultúra fontossága,
- tolerancia és segítő életmód, az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése, kialakítása,
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése,
- az egészség és a környezet összefüggéseinek vizsgálata,
- helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések, problémamegoldó gondolkodás,
- globális összefüggések megértése
- fogyasztás helyébe életminőség helyezése,
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása.

Helyi célok, értékek

- természeti, épített, szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése,
- helyi értékek és problémák feltérképezése,
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, energiatakarékosság, helyi védettség stb.)
- lakóhely megismerése (értékek, gondok, a megoldás módjai),
- hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken,
- pozitív értékrend, egészséges életvitel iránti igény alakítása.

Iskolánk környezeti nevelés hitvallása

- a szemléletformáló, alapozó környezeti ismereteket a szakképzés minden területe tekintse feladatának,
- az intézmény helyi adottságait (a Hortobágy közelségét) kihasználva, ennek a gyönyörű természeti értéknek a minél jobb megismerése szervesen épüljön be a helyi tantervbe.
- a tantárgyi struktúrába (hagyományos, ill. nem hagyományos keretek között) minél szélesebb körben legyenek beépítve a környezeti nevelés alapelvei.
- a környezettudatos szemlélet, magatartás és életvitel kialakítása.

Konkrét feladatok

- a szakképzésben kiemelni a hagyományok megismerését, tiszteletét,
- a környezetbarát technológiák fontosságát hangsúlyozni,
- a város, illetve annak környezetének megismerése,
- a település környezetvédelemmel foglalkozó cégeinek bemutatása,

- az iskolához közel eső Hortobágyi Nemzeti Park felfedezése, védelme, gondozása,
- a szelektív hulladékgyűjtés beindítása,
- az iskolaudvar ápolása,
- az egészséges életmódra való nevelést szem előtt tartva minél több diákot bevonni a tömegsport mozgalomba, illetve mozgáskultúrájuk fejlesztésébe.

4.1.10 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Fontos feladatként kezeljük a lemaradás elkerülését, a képességek kibontakoztatását, az integrációs feladatok ellátását iskolánk valamennyi tanulójával kapcsolatban. Az ilyen pedagógiai tevékenység mindig is iskolánk hagyományai között szerepelt. A társadalmi felzárkózás nagyon fontos eszköze korszerű közismereti felkészítés, a magas szakmai képzettséghez való hozzájutás.

Csoportos felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások

A 9. évfolyamon a közismereti tantárgyakból a tanév elején felmérő dolgozatokat íratunk. Ezek eredménye alapján már szeptemberben megkezdjük a tanulási hátrányokkal, nehézségekkel küzdő gyerekek felzárkóztatását. Ennek leggyakoribb formája a differenciált foglalkoztatás, az egyénre szabott házi feladat kijelölés, de jelentős óraszámban szervezünk korrepetáló csoportokat is.

Gyakorlatilag minden természettudományos tantárgyból, idegen nyelvből, helyesírásból kell rendszeres, felzárkóztató csoportokat szervezni. A csoportok számát, a szükséges időkereteket, a csoportot vezető oktatót a tanév eleji munkaközösségi értekezletek alapján az iskolavezetés határozza meg, bízza meg. Az iskola munkatervében rögzítjük a felzárkóztató foglalkozások aktuális tanévre vonatkozó tervezetét. A foglalkozások a tanítási idő után, de rögzített órarend alapján, foglalkozási naplóval dokumentálva folynak. A foglalkozásokra javasolt tanulók személye a tanév elkezdése után változhat, egyeseknek csak az év eleji felmérő nem sikerült, mások év közben nyújtanak nagyon gyenge teljesítményt.

Bizonyos tantárgyakból –általában a gépész szakon- magasabb osztályban is szükséges rendszeres felzárkóztató foglalkozás szervezése.

Gyakori az eseti korrepetálás, amikor is a záróvizsgák közeledtével, vagy egy-egy nehezebb témakör feldolgozásakor az oktató lehetőséget ad a felzárkóztatásra.

Egyéni foglalkozás a tanulókkal

Tanévenként egy-két olyan diák kerül iskolánkba, aki az általános iskolát, vagy annak néhány osztályát nem Magyarországon végezte el. Az ő felzárkóztatásuk eddig kizárólag a differenciált foglalkozásokon zajlott, nem kellett számukra külön foglalkozásokat szervezni. Természetesen az osztályfőnök minden ilyen esetben tájékoztatja a 9. évfolyamon tanító oktatókat, különösen nagy a felelőssége a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatójának.

Külön kell szólnunk arról, hogy minden tanévben van 5-6 tanuló, aki hosszabb betegség (elsősorban közlekedési baleset) miatt sokat hiányzik az iskolából. Osztályfőnökeink nagy türelemmel, odafigyeléssel, a szülőkkel, oktatókkal közösen alakítják ki e tanulók iskolai felzárkóztató programjait.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Helyzetelemzés, tanulóink szociális helyzete

Már az iskola alapítása után megfogalmazható volt, hogy jellemzően a középréteg gyermekei érdeklődtek az intézmény iránt.

- iparos szülők gyerekei : 25- 35 %,
- hivatalnok szülők gyermekei: 20 - 30 %,
- az őstermelőké 10 - 20 %,
- a kereskedő szülők gyermekei 5 - 10 %

A korabeli dokumentumok arról is árulkodnak, hogy sokan voltak a tanulók között, akik nehéz körülmények között éltek.

A mai adatokat elemezve, azt mondhatjuk, hogy iskolánk ma is a középrétegek jó képességű gyermekeinek iskolája.

Természetesen minden ilyen összegző megfogalmazás pontatlanságot hordozhat, s nagy különbségeket takarhat.

Felmérési adataink arra utalnak, hogy tanulóinknak egy része anyagi és családi problémákkal küzd.

A Mechwart oktatói testületéről elmondható, hogy minden eszközt igyekszik megragadni arra, hogy a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó hátrányokat csökkentse. Bátran mondhatjuk, hogy oktatói testületünk tagjainak munkájában napi gyakorlat, a kedvezőtlen szociális helyzet okozta hátrányok csökkentésére való törekvés

Eszközeink a szociális hátrányok enyhítésére

- Osztályfőnöki „felderítő” munka,
- Minimális költségigényű osztályprogramok szervezése,
- Pályázatfigyelés, a tanulók tájékoztatása, segítése a pályázatok elkészítésében,
- Diákmunkák közvetítése,
- Pályázatokhoz segítségnyújtás,
- Támogatás kérése a Mechwart alapítványtól,
- Tanfolyami költségvetés készítése során a szociális helyzetre való figyelés,
- Étkezési támogatásnál a rászorultak figyelmének felhívása, segítése,
- A tanulói, szülői, oktatói szolidaritás további erősítése.

A Mechwart oktatói testülete mindig is szociálisan érzékeny volt, mindig kínosan ügyelt arra, hogy a minimálisnál nagyobb terhet ne rakjon a családokra. Jellemző, hogy igen visszafogottan kér az iskola anyagi támogatást a tehetősebb családoktól is (pl. a személyi jövedelemadó 1 %-a).

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Iskolánkba általában jó tanulók nyernek felvételt. A beiskolázási statisztikáink kiegyensúlyozott általános iskolai tanulmányi átlagot mutatnak a 9. évfolyamot kezdő tanulóinknál. Úgy gondoljuk, hogy minden felvett tanuló alkalmas az iskolánk sikeres elvégzésére. A lemorzsolódás évek óta nem emelkedett jelentősen. A lemorzsolódás csökkentésére, ill. növekedésének megakadályozására folyamatosan figyelmet kell fordítanunk.

A bukások, lemorzsolódások okainak –egyenre szabott, és általánosítható- feltárása, a jelenség csökkentése nagyon összetett, és hosszantartó pedagógiai feladat. A felvételi rendszerünk is jelentősen segíti a tanulási kudarcok kialakulásának megelőzését. A lemaradók felzárkóztatására a szükséges esetekben korrepetálásokat szervezünk. A tanév során esetenként fellépő sürgős segítséget igénylő esetekben további egyéni tanulási stratégiák kidolgozásával, iskolapszichológus szolgálat igénybevételével, vagy más tanulási módszereket fejlesztő pedagógiai módszerekkel nyújtunk segítséget a tanulóinknak. A felzárkóztatást, fejlesztést addig folytatjuk, amíg a problémát bizonyíthatóan sikerül megszüntetni. Ha szükséges, akár egész tanítási évben folyamatosan végezzük.

A megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód.

Az iskola a működése, tevékenysége során minden eszközzel fellép a tanulók hátrányos megkülönböztetése ellen. Ez kiterjed a felvételre, a nevelés-oktatás, képzés, a felzárkóztatás, a tehetséggondozás, és egyéb, az iskolai élettel összefüggő esetekre. Kiterjed a tanulók bárminemű, például koruk, nemük, családi állapotuk, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk, politikai meggyőződésük, stb. miatti diszkriminációra. Kiemelt figyelmet fordítunk a

tanulók életkora, neme, nemzetiségi hovatartozása, családi vagy egészségügyi állapota miatt bekövetkező közvetlen vagy közvetett megkülönböztetés megelőzésére, megszüntetésére.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása

Az intézmény a tevékenység során tiszteletben tartja a tanulók emberi értékeit, méltóságát, egyediségét. Az intézmény a saját és a tanulók érdekeit figyelembe véve, azokat összeegyeztetve olyan tanulási feltételeket, légkört alakít ki, amelyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzéséhez és megerősítéséhez hozzájárulnak.

Az egyenlő bánásmód megsértésének tekinthető:

- a közvetlen hátrányos megkülönböztetés,
- a közvetett hátrányos megkülönböztetés, - a zaklatás,
- a jogellenes elkülönítés, - a megtorlás,
- és az ezekre adott utasítás.

Alapelvként fogalmazzuk meg, hogy intézményünkben egyenlő feltételek megléte esetén a hátrányos helyzetű tanulót előnyben kell részesíteni a lehetőségekhez jutás vonatkozásban

Konkrét célok a tanulók esetén:

Az osztályfőnökök a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének megteremtésében fokozott figyeljenek:

- a taneszközhöz jutás egyenlő esély lehetőségére,
- a közösségi rendezvényekbe való bevonásra,
- osztály- és tanulmányi kiránduláson való részvételre,
- a tanulmányi munkában, a tanítási órákon való részvételre,
- pályaválasztási programokon való részvételre,
- bejárók kollégiumi elhelyezésének lehetőségére,
- az iskolai, alapítványi támogatás lehetőségeinek feltárására,
- a szociális helyzet hirtelen változására,
- a oktatókkal és mentorokkal való kapcsolattartásra.

Oktatóink fordítsanak fokozott figyelmet a hátrányban levők esélyegyenlőségének biztosítására:

- a felzárkóztatásában,
- a szakkörre, tanfolyamra történő bevonásában,
- a képzési programokra történő bevonásában
- az idegen nyelvi szakkörbe bejuttatásában, benntartásában,
- a nyelvvizsga felkészítő tanfolyamra bevonásában,
- a könyvtári eszközök igénybevételeiben,
- a pályaorientációjában.

Az intézmény vezetése fokozott figyelmet fordít a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének megvalósítására:

- az ifjúságvédelmi tevékenység figyelemmel kísérésével,
- a mentor tevékenység szorgalmazásával,
- az intézmény külső kapcsolataival.

Egyenlő bánásmód megsértése esetén szükséges eljárás:

Célunk a hátrányos helyzetből adódó esélyegyenlőtlenségek csökkentése. Intézményünkben a szegregáció semmilyen formája nem áll fenn. Az esélyegyenlőség megvalósítását az egyenlő bánásmód elvének alkalmazása mellett a hátrányos helyzetűek előnyben részesítése útján is elő kívánjuk segíteni.

Amennyiben a tanuló, vagy szülője az egyenlő bánásmód megsértését, jogellenes elkülönítést, megtorlást, hátrányos megkülönböztetést vagy más egyéb sérelmet szenved, úgy panasszal fordulhat osztályfőnökéhez, oktatójához, a gyermek és ifjúságvédelmi felelőshöz, a diákönkormányzat patronáló oktató vezetőjéhez, aki a panaszt az igazgató elé terjeszti.

Az igazgató tájékoztatást kér az osztályfőnöktől és az érintettektől. Szükség esetén bizottságot jelöl ki, hogy a tényeknek megfelelő képet kapjon. Megvizsgálja, hogy sérült-e az egyenlő elbírálás elve, majd ennek megfelelően intézkedik. Intézkedéséről a panaszt tájékoztatja.

4.1.11 A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok

A tanulmányi és közösségi munkában nyújtott kiemelkedő teljesítményű tanulók és közösségek, a példás magatartású és szorgalmú diákok elismerése, jutalmazása a nevelő-oktató munka fontos eleme, hatékony eszköze.

Főbb szempontok:

- egyének és közösségek egyaránt jutalmazhatók;
- a jutalom és a teljesítmény helyes arányára és az időben történő jutalmazásra ügyelni kell;
- a teljesítménytől függően a jutalom lehet folyamatos és eseti;
- a jutalmazás legyen nyilvános (a tanulók, a szülők, a tantestület véleményét tükrözze).

A tanulók egyéni jutalmazásának formái:

- oktatói dicséret:
 - az osztály (csoport) előtti szóbeli dicséret;
 - naplóba, ellenőrzőbe írásban adott dicséret;
 - egész éves munkáért az év végi bizonyítványba adott tantárgyi dicséret;
- osztályfőnöki (írásbeli, szóbeli) dicséret az osztályközösség előtt;
- igazgatói dicséret: az iskola hírnevét növelő kiemelkedő tevékenységért (naplóba, ellenőrzőbe beírva)
- oktatói testületi dicséret:
 - országos versenyen, vetélkedőn elért kiemelkedő eredményért, illetve az iskola hírnevét növelő folyamatos teljesítményért;
 - a pedagógiai dokumentumokba történő bejegyzésen túlmenően az iskolaközösség előtt is el kell, hogy hangozzék (lehetőleg az igazgató közlésében).

egyéb jutalmazási, elismerési formák:

oklevél, különdíj, tárgyjutalom, kedvezmény, Mechwart-ösztöndíj, Mechwart-kupa;

A tanulói közösségek jutalmazásának formái:

Az osztályok, diákkörök, csoportok, csapatok jutalmazása együttes munkáért, példamutató helytállásért: oklevéllel, tárgyjutalommal, egyéb kedvezménnyel.

A jutalmazást kezdeményező lehet:

- a oktatói testület valamely tagja,
- a Diákönkormányzat, az IDB, az ODB-k,
- az Iskolaszék,
- a Mechwart alapítvány,
- a Szülői Munkaközösség

4.1.12 Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek

4.1.12.1 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei

- a tankönyvlista –munkaközösségi- kialakításánál a szakmai igényességgel egyenrangúan kell kezelni -a szülői és iskolai- költségtakarékosságot,
- mellőzni kell a túlzó igényeket (pl. tankönyv helyett drága könyvek kiválasztását),
- legyen - lehetőség szerint - minden tárgyhoz kiválasztott tankönyv (az iskola nem engedheti meg a tankönyvpótló jegyzetek előállítását az iskolai nyomdában),
- a szülőknek legkésőbb márciusban tudniuk kell a következő tanévi tankönyvcsomag tartalmát és árát,
- a 9. évfolyamosok a felvételtől szóló értesítéssel együtt kapják meg a rájuk vonatkozó iskolai tankönyvjegyzéket,
- a hivatalosan tankönyvvé nyilvánított tankönyvjegyzékből választhatnak a munkaközösségek,
- az iskolai tankönyvrendelést és a tankönyvellátás módját a vonatkozó jogszabályok szerint kell végeznünk,
- az ingyenes tankönyvellátást döntően a könyvtári kölcsönzéssel tudjuk megoldani,

4.1.12.2 Juttatások

A tanuló az első szakma megszerzésének vonatkozásában a Szkt 59.§ szerinti juttatásokra válhat jogosulttá.

Ösztöndíj

A tanuló - a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel részt vevő tanuló kivételével – ösztöndíjra jogosult. Ösztöndíjra az első szakma megszerzéséhez kapcsolódóan az adott szakmára vonatkozóan a szakmai oktatásnak a szakmajegyzékben meghatározott időtartamáig a szakképző intézmény tanulói jogviszony szerinti szakmai oktatásában részt vevő tanuló jogosult, amelyre a jogszabály alapján ingyenes részvételre jogosult. A megismételt évfolyamon nem részesülhet ösztöndíjban a tanuló, ha évfolyamisméltésre kötelezték. Az adott tanév hátralévő részében nem részesülhet ösztöndíjban a tanuló, ha az igazolatlan mulasztása eléri a hat foglalkozást.

Az ösztöndíj alapja a szakirányú oktatás központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott önköltségének egyhavi összege. Az ösztöndíj havonkénti összege az ösztöndíj alapjának:

- a technikumban folyó ágazati alapoktatásban 8%-a, a szakképző iskolában folyó ágazati alapoktatásban 16%-a
- szakirányú oktatásban
 - 8%-a, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 2,00–2,99 között van,
 - 25%-a, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 3,00–3,99 között van,
 - 42%-a, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 4,00–4,49 között van,
 - 59%-a, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 4,49 fölött van.
- Az előkészítő évfolyamon a 8%-a.

Egyszeri pályakezdési juttatás

Az egyszeri pályakezdési juttatás az első sikeres szakmai vizsga eredménye szerinti egyszeri összege a szakirányú oktatás központi költségvetéséről szóló törvényben meghatározott önköltségének egyhavi összegének.

- 133 %-a, ha a szakmai vizsga eredménye 2,00-2,99 között van,
- 184 %-a, ha a szakmai vizsga eredménye 3,00-3,99 között van,
- 273 %-a, ha a szakmai vizsga eredménye 4,00-4,49 között van,
- 302 %-a, ha a szakmai vizsga eredménye 4,49 fölött van.

Pályázati támogatás

A tanuló rászorultsági helyzete és jó tanulmányi eredménye alapján pályázat útján támogatásban részesülhet. A pályázati feltételeket és a juttatás összegét az Szkr 173.§. tartalmazza.

Szakképzési munkaszerződés

A szakképzési munkaszerződés alapján kifizetett munkabér havi mértékének összege - a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely megállapodása alapján - a szakirányú oktatás központi költségvetéséről szóló törvényben meghatározott önköltsége egyhavi összege, de legfeljebb annak százhatvannyolc százaléka, amelynek megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakmai felkészültségét és tanulmányi eredményeit.

Diákigazolvány

A tanuló diákigazolványra jogosult.

4.1.12.3 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Alapelv: a tantervi követelmények teljesítésének segítéséhez, az órán tanultak elmélyítéséhez, gyakorlásához otthoni felkészülés is szükséges (írásbeli és szóbeli feladatok egyaránt).

- Az otthoni felkészülés feladatainak meghatározásakor a oktatók ügyeljenek a tanulók egyenletes leterhelésére, a hétfői szabadidő, feltöltődés biztosítására:
- a feladatok elkészítése,
- az egy osztályban tanítók hangolják össze a feladatok kiadását,
- a oktatók péntekről közvetlenül hétfőre ne adjanak feladatot.

4.1.13 Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés

Az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés a tanórákon történik. Iskolánk emelt szintű érettségi vizsgára felkészít a kötelező érettségi tantárgyakból, továbbá fizikából, német célnyelvi civilizációból és testnevelésből. Az informatika ágazaton végzett tanulóink az Informatika tantárgyból választhatják az emelt szintű érettségi vizsgát 6. tantárgyként.

4.1.14 Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

A tanulói számonkérésben változatos és adekvát formák alkalmazásának hívei vagyunk:

A **szóbeli** ellenőrzés jelentőségét szinte minden tantárgyban kiemelten fontosnak tartjuk (módját, gyakoriságát, helyét a oktatói, munkaközösségi szakmai kompetencia hatáskörébe utaljuk. Kötelező a szóbeli feleltetés a „szóbelis” érettségi tárgyaknál);

Az **írásbeli** ellenőrzések túlburjánzásának korában igen nehéz (és helytelen) lenne ezek adminisztratív korlátozása, de követelmény:

- az átgondolt, megtervezett, egzakt módon értékelhető írásbeli munka részletes (nevelő-fejlesztőhatású) javítása, ellenőrzése, értékelése;
- a feladat(lap) feleljen meg a tantárgy jellegének és a tanulók fejlettségének;
- az értékelt (kijavított) dolgozatot a tanuló mutassa be (aláírásra) a szülőnek és egész éven át ő őrizze meg (hogy abból később is tanulhasson);
- a szóbeli ellenőrzést ne szorítsa ki teljesen az írásbeli számonkérés.

A **gyakorlati** tevékenység alapján való ellenőrzésre a gyakorlatok adnak lehetőséget. Az értékelés kiterjed az elméleti alapokra, a munkafolyamat végzésére, az elvégzett feladatra. A minőség, az időforma, a munkaszervezés, a munkafegyelem, a szakszerűség, a gazdaságosság, az esztétika egyaránt lehet értékelési szempont.

A tantárgyi teljesítmények értékelése

Érdemjegyek a tanulás-tanítás folyamatában.

Az egyes tantárgyak tanulás-tanítási folyamatának zárt szabályozási körében a lehetséges legtöbb visszajelzésre, visszacsatolásra törekszünk. Adminisztratív formában is indokolt ezen alapelv realizálására ösztönözni (kiegészítve az előzőkben az ellenőrzési módokról elmondottakat):

- heti egy-két órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjegy szerzendő (kellő tervszerűséggel);
- heti három-, vagy többórás tantárgy esetében félévente legalább négy érdemjegy szükséges a félévi (év végi) osztályozáshoz;
- a témazáró dolgozatok száma legalább annyi legyen a tanév során, mint a tantárgy heti óraszám;
- a hagyományosan "iskolai dolgozatok" (kötelező érettségi tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv) dolgozataira a szaktárgyi munkaközösségek (az iskolavezetéssel egyeztetve) szabnak meg (gyakorisági, mennyiségi, értékelési, formai) normatív előírásokat és ezt éves munkatervükben rögzítik;
- a "rajzos tantárgyak" rajzfeladataival kapcsolatban a munkaközösség (évfolyamonként és tantárgyanként) egységes elvi szabályozásban állapodik meg és azt munkatervében rögzíti, kitérve a rajzok:

- témájára,
- kiadási – bemutatási – beadási - javítási (ellenőrzési-értékelési) határidőire,
- terjedelmére, kivitelére,
- esetleges számítási mellékleteire (kivitel, terjedelem);
- a beadás (esetleges) halasztási-pótlási módjára;
- értékelésének szempontjaira (egységes bélyegzőt használva) és részletességére.
- a laborgyakorlatokhoz egyértelmű mérési utasítást kell adni és olyan jegyzőkönyvi űrlapot, amely felesleges rajzi-adminisztratív teendőket nem igényel a tanulótól, s a mérés kiértékelését még az órán el tudja végezni (házi feladat nem adható);
- a műhelygyakorlaton gyakorlati feladatvégzés (a hozzá szükséges elmélettel) legyen az ellenőrzés-értékelés alapja;
- az informatikai tárgyakból adathordozóra rögzített tanulói állományokat az oktató lehetőleg nyomtassa ki, az így kijavított és értékelt dolgot viheti haza a tanuló. Ha ez nem lehetséges, akkor pontozólapot kell használni az értékeléskor.

A félévi, év végi osztályzatok megállapítása

A rendszeres ellenőrzés-értékelés normatív alapelveit -az előzők szerint követve- az adott érdemjegyek akkor tükrözik mindenki számára egyértelműen a tanulói előmenetelt, ha:

- azok az osztályozó naplóban naprakészen megjelennek (s ezzel egyidőben az ellenőrzőben is)
- az egyes - naplóban lévő - érdemjegyek egyenrangúak (egyformán számítanak)
- a naplóba (ellenőrzőbe) beírt érdemjegyek alapján kell osztályozni;
- a szakmai (tartalmi) minősítés joga és kötelessége az oktatóé (ebbe a minősítési folyamatba a tanulót is be kell vonni);
- az osztályzat megállapításánál a fejlődési tendenciát - nevelési szempontból - mérlegelni kell;
- az osztályozó értekezlet a tantárgyi osztályzatokat "áttekinti", vagyis a kollektív bölcsességet érvényesíti, a reális minősítés érdekében;

A pontozási rendszer és az érdemjegy konvertálása

Az objektív teljesítményértékelés nevelési és oktatási szempontból alapvető pedagógiai követelmény. Ezért kívánatos az írásbeli feladatokat olyan elemekre tagolni, amelyek:

- önálló értékelési egységként kezelhetők;
- minősítésük (értékelésük) során a szubjektivitás torzító hatása minimális.

Nagyon fontos e részfeladatok (elemek) értékelésénél:

- a helyes viszonyítási arány meghatározása;
- a tudáselem súlyának helyes minősítése (pontozása).

A fenti elveket igyekszünk a pontozásos értékelés révén érvényesíteni. Természetesen - még ezek után is - gondos mérlegelést, komoly pedagógiai-szakmai megfontolásokat kíván a pontrendszernek érdemjegyre váltása.

a) A tanulás-tanítási folyamatban végzett ellenőrzés-értékelés során alkalmazott pontozás érdemjegyre váltásának alapelvei:

- követelmény-támasztásunkban is legyen fokozatosság;
- mérlegelni kell a tanulók fejlettségét is;
- a tananyag (a dolgozat) "nehézségét" is tekintetbe kell venni;

- tisztán kell látni az ellenőrzött téma helyét – szerepét - jelentőségét a tananyagban, a tantárgyi rendszerben;
- az osztály, a csoport tanulóinak (egyéni és összes) teljesítményét is számításba kell venni.

A szakmai munkaközösség további szempontokat is érvényesíthet, a konzultáción van a hangsúly.

b) Az év végi ismétlések időszakában a tantervi követelményekhez kell igazodni az értékelés-osztályozás során.

A záróvizsgák (érettségi, képesítő) pontozási-osztályozási normái központilag meghatározottak.

4.1.15 A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei

Ezt a témakört a jogszabályok erősen szabályozzák, lényegében az oktatói testületnek ebben a kérdésben alig van döntési lehetősége. Itt az eljárás menetét írjuk le:

„Osztályozó konferenciák”: a záró évfolyamokon április végén és június közepén az osztályban tanító oktatók un. osztályozó konferencián döntenek a tanuló továbblépésének kérdéséről.

Nyári összefüggő/egybefüggő szakmai gyakorlatok: a továbblépéshez szükséges nyári szakmai gyakorlatok teljesítését augusztus 31-ig ellenőrzik az osztályfőnökök a gyakorlati-oktatás vezetőjének közreműködésével.

Az esetleges osztályozó vizsgákon a vizsgáztató oktatókból álló bizottság dönt a továbblépés kérdésében.

A magasabb évfolyamba lépés kizáró esetei:

- tanulmányi követelmények nem teljesítése
- ha a szorgalmi időszakban teljesítendő szakirányú oktatásról való igazolt és igazolatlan mulasztás egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes szakirányú oktatási idő 20%-át
- ha a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlatról való igazolt és igazolatlan mulasztás meghaladja az egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak 20%-át, kivéve, ha a tanuló a mulasztást a következő tanév megkezdéséig pótolja (Szkr. 227. §)
- sikertelen ágazati alapvizsga (Szkr. 256.§ (1) bek.)

4.2 A 2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettantervek

Iskolánkban a 2020/2021. tanévben a belépő 9. évfolyam és az érettségi vizsga utáni szakképzés 1/13. évfolyama már a technikumi kerettantervek szerint kezdi meg a tanulmányait.

A 9. évfolyamon belépő képzés óratervei és kerettantervei már a NAT 2020 szerint készültek. A NAT 2020 az „5/2020.(I.31.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(VI.4.) Korm. rendelet módosításáról” című jogszabályban jelent meg.

A többi évfolyam a 2016-ban bevezetett, majd 2018-ban módosított óraterví képzésben vesz részt. Ezek a kifutó képzések még a 2020-es NAT alapján szerveződtek (ld. 4.1.)

4.2.1 A kötelező és a nem kötelező foglalkozások

A technikai óratervek elkészítésének alapja az Innovatív Képzéstámogató Központ által kiadott „Heti óraterv minta a szakképző intézmény oktatási programjának elkészítéséhez, a tantárgyfelosztáshoz, valamint az órarendek helyi szintű létrehozásához” című dokumentum.¹

A kötelező órákat a következő táblázat tartalmazza.

Az óraterveben szereplő szabadon tervezhető órakeretek felosztásakor nem vezettünk be újabb választható tantárgyakat. Az új óraterveinket a 9.2.1. számú mellékelt tartalmazza.

Heti óraterv minta – Technikum:

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3	0	525
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3	597
	Matematika	4	4	3	3	0	489
	Történelem	3	3	2	2	0	350
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	1	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4	4	3	3	0	504
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: pl.fizika, kémia, biológia, idegen nyelv	0	2	2	0	0	144
	Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	2	2	0	144
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4	3139	
Ágazati alapoktatás	7	9	0	0	0	576	
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1752	
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)	3	1	1	2	6	438	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31		
Éves összes óraszám	1224	1224	1224	1179	1054	5905	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34		

¹ https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/heti_oraterv_mintapdf-1593763855685.pdf Letöltve: 2020.06.30

4.2.2 A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A NAT 2020 nem tartalmaz újabb kulcskompetenciákat, csupán az elnevezésekben és csoportosításokban van különbség a korábbi NAT-hoz képest. Az új NAT az alábbi csoportosítást adja a kulcskompetenciáknak:

„A KULCSKOMPETENCIÁK

1. *A tanulás kompetenciái*
2. *A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)*
3. *A digitális kompetenciák*
4. *A matematikai, gondolkodási kompetenciák*
5. *A személyes és társas kapcsolati kompetenciák*
6. *A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái*
7. *Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák”²*

Ezek iskolai megvalósításáról a 4.1.2. fejezetben részletesen írtunk.

4.2.3 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Mint a fenti technikumi heti óraterv mintában látható a testnevelés óraszámja lecsökkent 4+4+3+3+0 heti bontásra. Nyilván a duális képzés gyakorlati napjain nem tervezhetünk testnevelés órát. Egyebekben a 4.1.3. pontban leírtak érvényesek a technikumi képzésben is

4.2.4 Választható tantárgyak, foglalkozások

A technikumi képzésben sincs választható közismereti tantárgy az óraterveinkben.

4.2.5 Érettségi vizsga

Előrehozott érettségi tehető:

- az Nkt.-ban meghatározott bármely kötelező érettségi vizsgatárgyból – az idegen nyelv érettségi vizsgatárgy kivételével – legkorábban a 12. évfolyam május–júniusi vizsgaidőszakában,
- bármely más érettségi vizsgatárgyból és idegen nyelv érettségi vizsgatárgyból legkorábban a 11. évfolyam október–novemberi vizsgaidőszakában a szakképző intézmény szakmai programjában a tanuló számára az adott vizsgatárgyra vonatkozóan meghatározott követelmények teljesítését követően.

Előrehozott érettségi vizsgatárgyként iskolánk a magyar nyelv és irodalom, a matematika és a történelem tantárgyakat kívánja egységesen minden diák számára megszervezni. Az idegen nyelv tantárgy 12. évfolyam végi előrehozott érettségi vizsgáját jelentkezés esetén szervezzük. A 13. évfolyam végén így a szakmai vizsga mellett az idegen nyelv tantárgy érettségi vizsgáját szervezzük egységesen.

² Magyar Közlöny 2020. évi 17. szám 297. oldal

Idegen nyelvből sikeres előrehozott érettségi vizsgát tett tanuló esetén a szakképző intézmény magasabb évfolyamán az adott idegen nyelv magasabb szintű ismeretére szervezünk idegen nyelvi képzést. Ennek keretében a tanulók emelt szintű érettségi vizsgára, valamint a meglévő nyelvvizsgálója szintjétől magasabb szintű nyelvvizsgára történik felkészítés.

Azokból a közismereti tantárgyakból, amelyek oktatása 12. évfolyamon befejeződik, a 13. évfolyamon nem tervezünk érettségi vizsgára történő felkészítő foglalkozásokat.

Technikumban az 50 óra közösségi szolgálat elvégzését a 13. évfolyam május-júniusi vizsgaidőszakáig szükséges igazolni (azaz előrehozott érettségi vizsgának még nem feltétele). A közösségi szolgálat teljesítése alól mentesülnek:

- a képzésben részt vevő személyek,
- az Nkt. szerinti szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgatói határozatban mentesített SNI tanulók

Az előrehozott érettségi vizsga a közösségi szolgálat teljesítése nélkül megkezdhető.

Az idegen nyelvből letett előrehozott érettségi vizsga a szakmai nyelvi foglalkozáson való további részvétel alól nem mentesít.

A két tanítási nyelvű érettségi úgy is teljesíthető, hogy a vizsgázó a célnyelven tanult közismereti vizsgatárgyak közül egyből célnyelven tesz sikeres érettségi vizsgát, és emellett az érettségi bizonyítvány kiállításához szükséges, szakmai vizsgát célnyelven teszi le.

4.2.6 Választható érettségi vizsgatárgyak

A technikumban az érettségi vizsga öt kötelező tantárgyain (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv, szakmai vizsga) túl tanulóink az alábbi tantárgyakból kapnak felkészítést az érettségi vizsgára:

fizika	középszint	emelt szint
digitális kultúra	középszint	emelt szint
testnevelés és sport	középszint	emelt szint

Az érettségi vizsgán akkor választhatja a tanuló a fenti tantárgyakat, ha az óratervi hálónknak megfelelő évfolyamokon az adott tantárgy tantervi követelményeit teljesítette. Előrehozott érettségi vizsga esetén is teljesíteni kell a tantervi követelményeket, bizonyos esetekben ez csak osztályozó vizsga letételével lehetséges.

4.2.7 Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

Az érettségi vizsga tantárgyankénti részletes követelményit és a vizsgaleírásait a többször módosított 40/2002.(V.24.) számú, „OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről” című jogszabály mellékletei tartalmazzák. A 2022-ben érvényes vizsga követelményeket a 9.3.1. számú mellékletben, a vizsga leírásokat a 9.3.2. számú mellékletben rögzítettük.

A középszintű érettségi vizsga központi írásbeli és gyakorlati feladatokkal zajlik. Az eredményes felkészüléshez iskolánk a középszintű szóbeli vizsgához ad ki dokumentumokat a vizsga leírásoknak megfelelően. A 9.3.3. mellékletbe a 2023. május-június érettségi időszakra vonatkozó nyilvánosságra hozandó anyagokat helyeztük el a következők szerint:

tantárgy	dokumentum
Magyar nyelv és irodalom	szóbeli vizsga témakörei
Történelem	szóbeli vizsga tematikája
Fizika	szóbeli vizsga témakörei és a mérései feladatok
Digitális kultúra	szóbeli vizsga témakörei

4.2.8 A tanuló fegyelmi és kártérítési felelőssége

Az iskola nem vállal kártérítési felelősséget a tanulónak a tanulói jogviszonyból fakadó kötelezettségeinek teljesítéséhez illetve jogai gyakorlásához nem szükséges vagyontárgyaiban bekövetkezett értékvesztésekért.

Azt a tanulót, aki tanulói jogviszonyából fakadó lényeges kötelezettségeit – a tanulmányok teljesítését ide nem értve – folyamatosan nem teljesíti, vagy a házirend előírásait megszegi, igazolatlanul mulaszt fegyelmező intézkedésben lehet részesíteni.

A fegyelmező intézkedések formái:

- oktatói figyelmeztetés, intés, megrovás;
- szakoktatói (gyakorlati oktatói) figyelmeztetés, intés, megrovás;
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás;
- oktatói testületi figyelmeztetés.

Az iskolai fegyelmi intézkedések kiszabásánál a tetterányos büntetés, a fokozatosság elve és a nevelő célzat érvényesül.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el lehet tekinteni, s a tanulót legalább az osztályfőnöki megrovás büntetésben kell részesíteni.

Súlyos kötelességszegésnek minősülnek különösen az alábbi esetek:

- durva verbális agresszió, más tanuló emberi méltóságának megsértése,
- a másik tanuló megverése, egyéb testi és lelki bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszes ital, tudatmódosító szerek) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos és súlyos gondatlansággal elkövetett károkozás, ideértve a firkálásokat (épület külső, belső felülete, berendezési tárgyai stb.) is,
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése.
- az épület nem rendeltetésszerű használata (kidobálás az ablakon, dohányzás az iskola területén és az iskolát övező járdán, tiltott szerencsejátékok folytatása, üzleti tevékenység folytatása stb.),
- a jogszabályokban előírt mértéket elérő igazolatlan mulasztás,
- az iskola helyiségeire vonatkozó balesetvédelmi, munkavédelmi előírásoknak a szándékos megszegése,
- az iskolai számítógépes hálózat használatának belső szabályozását leíró ún. „Mechwart Netikett” megsértése.

A tanuló gondatlan vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés mértékét a körülmények figyelembevételével az iskola igazgatója határozza meg.

Az iskolában, iskolai rendezvényen elkövetett bűncselekmények, szabálysértések (lopás, testi sértés, közrend megzavarása, közlekedési baleset okozása stb.) vagy azok gyanúja esetén az iskola igazgatója köteles értesíteni az illetékes szerveket.

A képzésben felnőttképzési jogviszonnyal részt vevő személyt fegyelmi vétsége esetén a felnőttképzési szerződése az iskola részéről egyoldalúan felmondásra kerül.

4.2.9 Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés

A technikumban a 13. évfolyamon letett szakmai vizsga egyben az 5. kötelező érettségi vizsgatárgy is. Ez emelt szintű érettségi vizsgának számít.

A matematika tantárgyból minél több emelt szintű érettségizőt várunk. A felkészítéséhez növeltük a tantárgy heti óraszámát és bevezettük a csoportbontást a 11. és a 12. évfolyamokon.

Az idegen nyelvekből biztosított emelt óraszám lehetővé teszi, hogy minél többen válasszák az emelt szintű érettségi vizsgát a nem két tanítási nyelvű osztályainkban is.

4.3 Tantermen kívüli digitális oktatás eljárásrendje

Szakképző intézményben a szakmai oktatást egyéni és csoportos foglalkozások keretében kell megszervezni.

A felnőttképzési jogviszony keretében az ágazati alapoktatás zárt rendszerű elektronikus távoktatásként is megszervezhető a meghatározott (a tanulói jogviszonyban szervezett szakmai oktatás kötelező foglalkozásai számának legfeljebb 40%-áig csökkentett) kötelező foglalkozások számának legfeljebb 50%-áig.

Iskolánkban az alapoktatás felnőttképzési jogviszony keretében is teljes mértékben jelenléti oktatást szervez.

4.4 Ágazati alapvizsga

Az ágazati alapoktatás ágazati vizsgával zárul, melyet a szakképző intézmény szervez.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsátható, mely jelentkezésével válik teljessé. Ágazati alapoktatás befejezésének tekintjük, ha a tanuló a megengedett hiányzás mértékétől eltekintve az alapoktatás egészén részt vett.

Az ágazati alapvizsga – az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében azonos – szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg.

A vizsga követelményeit és az értékelés szabályait – a KKK-k alapján – a szakképző intézmény szakmai programjában kell meghatározni.

Az ágazati alapvizsga lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait kell alkalmazni az alábbi kivételekkel:

- Az ágazati alapvizsgát a szakképző intézményben, a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt kell letenni (a vizsgabizottság elnökét a szakképző intézmény feladatellátási helye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja).

- Az ágazati alapvizsga vizsgafeladatait és azok javítási-értékelési útmutatóját a KKK-hoz igazítottan a szakképző intézmény határozza meg.
- Az ágazati alapvizsgához kapcsolódó javító- és pótlóvizsga letételére az ágazati alapvizsgát követő 60 napon belül kell lehetőséget biztosítani.

Vizsgaidőszakok: október-november, december-január és április-május hónapok. Az egyes vizsgatevékenységek konkrét vizsgaidőpontját a szakképző intézmény igazgatója állapítja meg, legkésőbb a vizsgajelentkezéseket követő 15 napon belül. Amennyiben szükséges, a megjelölt vizsgaidőszakokat a szakképző intézmény igazgatója módosíthatja, oly módon, hogy az a vizsgát megelőző három hónappal korábban kijelölésre kerüljön.

Felmentés, mentesítés esetei

Nem kell ágazati alapvizsgát tennie, és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki:

- részsakmát szerzett, ha az adott részsakmát magában foglaló szakma szakmai oktatásában vesz részt, vagy
- korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha a beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit.

Ebben az esetben a szakmai vizsga eredményét – az ágazati alapvizsga eredményének figyelmen kívül hagyásával – a szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek egymáshoz viszonyított súlyozásának megfelelően kell megállapítani.

Az ágazati alapvizsga tekintetében – ha azt a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség, a sajátos nevelési igény, illetve a fogyatékoság jellege indokolja – a beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló, a sajátos nevelési igényű tanuló és a képzésben részt vevő fogyatékkal élő személy számára:

- a) az írásbeli vizsgával összefüggésben meg kell növelni az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel,
- b) lehetővé kell tenni segédeszköz használatát vagy segédszemély igénybevételét, illetve
- c) engedélyezni kell, hogy az írásbeli vizsga helyett szóban számoljon be ismereteiről.

A tanulmányok folytatása

A tanuló a sikeres ágazati alapvizsgát követően a szakképző intézményben külön felvételi eljárás nélkül folytathatja tanulmányait azzal, hogy az általa választott szakmáról az ágazati alapoktatás során az igazgató által meghatározott időszakon belül kell nyilatkoznia. Iskolánkban a nyilatkozatot az alapvizsgára történő jelentkezéssel egyidejűleg, legkésőbb a vizsga időpontja előtt 30 nappal kell megtenni.

A tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, a tanuló és a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel nem vehet részt, ha sikertelen ágazati alapvizsgát tett.

Az ágazati alapvizsga megfelelet szintjét az ágazatra vonatkozó KKK tartalmazza. Az elektronikus tanügyi nyilvántartó rendszerben (Kréta) az eredményt osztályzat formájában is rögzíteni kell.

Az iskola ágazati alapvizsga szabályzatát a mellékletek tartalmazzák.

5 A szakirányú oktatás képzési programja

5.1 Kifutó szakképzések

5.1.1 Képzések szakmai és vizsgakövetelményei

Gépgyártástechnológiai technikus képzés szakmai és vizsgakövetelményei:

- Központi írásbeli vizsgatevékenység: Az írásbeli vizsga központilag összeállított feladatsora a 10170-16 Gyártástervezés és gyártásirányítás és a 10171-16 Karbantartás és üzemvitel modul alábbi témaköreit tartalmazza: alkatrészrajz készítése (kézzel vagy géppel); szilárdsági számítások végzése; technológiai számítások végzése; technológia dokumentációk (megmunkálás, szerelés) készítése; karbantartási dokumentáció készítése; állapot-felmérési és javítási dokumentáció készítése.
- Gyakorlati vizsgatevékenység: Adott összeállítási rajz alapján egy gyártmány összeszerelésének elvégzése. A szereléshez legalább két olyan alkatrészt kell felhasználni, amit a vizsga során gyártott le a vizsgázó és szerelés után kapcsolódnak. (pl. hengeres vagy kúpos csap és furat, retesz és reteszhorony stb.) Az alkatrészek gyártásakor gépi és kézi forgácsoló és forgácsolás nélküli technológiákat kell alkalmazni. (esztergálás, marás, köszörülés, fúrás, menetvágás, hajlítás, vágás, reszelés stb.) A gépi megmunkálás során szükséges egyszerű CNC program megírása és lefuttatása. A vizsgán el kell végezni a gyártott alkatrészek geometriai méretellenőrzését, az alkatrészrajzon előírt alak- és helyzettűrések, felületi érdesség értékek, anyagvizsgálati jellemzők ellenőrzését. A mérési eredményeket dokumentálni kell.
- Szóbeli vizsgatevékenység: A szóbeli vizsga központilag összeállított kérdései a 10169-12 Forgácsoló technológia hagyományos és CNC szerszámgépeken, a 10170-16 Gyártástervezés és gyártásirányítás és a 10171-16 Karbantartás és üzemvitel modul alábbi témaköreit tartalmazza:
 - gépelemek és alkalmazási területük;
 - szerszámgépek és alkalmazási területük;
 - forgácsolási technológiák jellemzői, eszközei, technológiai paraméterei;
 - képlékenyalakítási technológiák jellemzői, eszközei
 - készülékek kialakítása és alkalmazási területük;
 - CNC technológia jellemzői;
 - gyártási és ellenőrzési dokumentációk;
 - fémes és nem fémes szerkezeti anyagok és alkalmazási területük;
 - hűtő- és kenőanyagok és alkalmazásuk;
 - gyártáskor, karbantartáskor, javításkor használatos dokumentációk;
 - karbantartási módszerek, tevékenységek;
 - diagnosztikai eljárások;
 - tevékenységek gépátvételkor;
 - pneumatikus és hidraulikus rendszerek kialakítása, alkalmazása

Az informatikai rendszerüzemeltető képzés szakmai és vizsgakövetelményei:

- Központi írásbeli vizsgatevékenység:

- A központilag összeállított vizsga kérdései a 11997-16 „Hálózati ismeretek I.” modul témaköreit tartalmazzák.
- Egy programozási és adatbázis-kezelési feladat megoldása számítógépes környezetben a 11625-16 számú „Programozás és adatbázis-kezelés” modul témaköreihez kapcsolódóan, a megismert szoftver eszközök felhasználásával.
- Gyakorlati vizsgatevékenység:
 - Hálózati feladat megoldása szimulált környezetben vagy valós eszközökön a 11997-16 „Hálózati ismeretek I.” és a 12003-16 „Hálózati ismeretek II.” modulok témaköreiben, a megismert szimulációs eszköz vagy a megismert hardver eszközök felhasználásával.
 - Egy összetett feladatot megoldása a 12013-16 „Hálózati operációs rendszerek és felhőszolgáltatások” modul témaköreiben, a megismert hardver, szoftver eszközök felhasználásával.
 - Egy összetett feladat megoldása az előző vizsgafeladatok megoldásainak felhasználásával, mely során a feladat egy komplex hálózati szolgáltatási környezetet kiépítése, működésének tesztelése, és a teszteredmények dokumentálása.
- Szóbeli vizsgatevékenység:
 - A szóbeli központilag összeállított vizsga kérdései a 10815-16 „Információtechnológiai alapok” és a 11999-16 „Informatikai szakmai angol nyelv” modulok összes témaköreit tartalmazzák.

A kifutó képzések szakmai kerettantervei a mellékletek között megtalálhatók.

5.1.2 A kimenet minőségének mérése (vizsgák)

5.1.2.1 A szakmai évközi mérések, értékelések

A tanítási év során a tanulmányi munka értékelése folyamatos. Az értékelések eredménye a naplóban osztályzatként kerül rögzítésre. A tantárgyanként elvárt osztályzatok száma függ a tantárgy heti óraszámától.

A tantárgy heti óraszama	Elvárt osztályzatok száma
0,5 – 2	félévente 3
2,5-4	havonta 1
4-től több	havonta 2

A tantárgyakon belül a különböző témakörökből, valamint az elméleti anyagrészekből és a gyakorlatokon szerzett osztályzatok azonos súllyal kerülnek figyelembevételre.

5.1.2.2 A szakképesítő vizsga

Az OKJ-s szakképesítő vizsgán az érvényes követelményeket az adott OKJ-s szakmára az illetékes miniszter által kiadott –hivatalos közlönyben is megjelentetett– szakmai- és vizsgakövetelmények, modulkövetelmények, szakmai kerettantervek, írják elő.

5.1.2.3 Szakmai gyakorlat

Az iskolában a gyakorlati képzést valamennyi ágazatunkban kettes csoportbontásban folytatjuk.

5.2 Szakképzés

5.2.1 Munkarend és jogviszonyok a szakképzésben

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés, továbbá a szakmai képzés a tanév rendjére tekintet nélkül is megkezdhető. Amennyiben egy szakma megszerzésére irányuló képzésre történő jelentkezések száma indokolttá teszi, felnőttképzési jogviszonyban a képzést a tanév rendjétől eltérően is indítjuk. Szakmai képzésben a szakképesítő vizsgára történő felkészítő oktatásban is a fentiek szerint szervezzük a képzéseket.

Tanulói jogviszonnyal rendelkezők számára az oktatás 5 napos tanítási heteken (hétfő-péntek) egyéni és csoportos foglalkozások keretében történik a tanév rendje szerinti időszakban.

Iskolánkban az oktatás időszakára tanulói jogviszony, vagy felnőttképzési jogviszony jön létre.

A tanulói jogviszony felvétellel vagy átvétellel keletkezik. A tanulói jogviszonyra a Szkt 53-72.§-át alkalmazzuk.

Tanulói jogviszony legfeljebb annak a tanévnek az utolsó napjáig hozható létre, amelyikben a tanuló a 25. életévét betölti.

A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a 16. életévét betölti.

Felnőttképzési jogviszony nem tanköteles személlyel létesíthető.

A felnőttképzési szerződést bármelyik fél azonnali hatállyal felmondhatja, ha a képzésben részt vevő személy az oktatásban, képzésben való részvételre egészségileg alkalmatlanná vált, fizetési hátralékát a felnőttképző felszólítása ellenére sem teljesíti vagy a kontaktórákról a képzési programban meghatározott időnél többet mulasztott, vagy ha a szerződésben foglalt tanulmányi kötelezettségeknek nem tesz eleget.

5.2.2 Képzési és kimeneti követelmények

A szakmákhoz – az ellenőrzési, a mérési és az értékelési rendszer kialakítását és működését biztosító, a szakképzésben kötelezően alkalmazandó – képzési és kimeneti követelményeket kell előírni. Erről a Szkt. 11. § (1) bekezdése rendelkezik.

A Képzési és Kimeneti Követelmények az alábbiak szerint épülnek fel:

- A szakma munkaterületének leírása;
- A szakma képesség deskriptorainak megfogalmazása;
- Az ágazati alapoktatás munkaterületének leírása;
- Az ágazati alapoktatás tanulási eredményeinek megfogalmazása;
- Az ágazati alapoktatás vizsgakövetelményeinek megfogalmazása;
- Az ágazati alapoktatás, alapvizsga tárgyi feltételeinek definiálása;
- A szakma teljes tanulási eredményeinek kidolgozása;
- A szakmairányok teljes tanulási eredményeinek kidolgozása:
 - a) A szakmairányok közös követelményeinek meghatározása;
 - b) A szakmairányok speciális követelményeinek meghatározása;
- A szakma/szakmairány szakmai vizsga követelményeinek meghatározása;
- A szakmai vizsgához szükséges humán és tárgyi feltételek meghatározása;

- A részszakmák követelményeinek meghatározása.

Az iskolánkban oktatott szakmák Képzési és Kimeneti Követelményei a mellékletek között megtalálhatók.

5.2.3 Szakmai helyi tantervek

A szakmai helyi tanterveink a 2020-ban kiadott (akkori programtanterveken alapul). Az iskolánk a közismereti kerettantervben 13.évfolyamon szereplő 6 óra/hét intenzitású szabad sávot az alábbi tantárgyak oktatására használja fel:

Gépgyártás-technológiai technikus (6 óra/hét):

- Gépészeti projektfeladatok (4 óra/hét)
- Automatikai projektfeladatok (2 óra/hét)

Mechatronikai technikus (6 óra/hét):

- Gépészeti projektfeladatok (4 óra/hét)
- Automatikai projektfeladatok (2 óra/hét)

Gépgyártás-technológiai technikus két tanítási nyelvű képzésben (4 óra/hét):

- Gépészeti projektfeladatok (4 óra/hét)

Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus (6 óra/hét):

- Komplex IKT projekt (6 óra/hét)

Gépész technikus (CAD-CAM szakmairány) – okleveles technikus (6 óra/hét)

- Alkalmazott informatika (4 óra/hét)
- Automatika (2 óra/hét)

Szoftverfejlesztő és –tesztelő (6 óra/hét)

- Komplex IKT projekt (6 óra/hét)

Az iskolánkban oktatott szakmák tananyagtartalmi és helyi tantervei a mellékletek között megtalálhatók. (9.6. melléklet)

Okleveles technikus képzés

A Debreceni Egyetemmel közösen kidolgozott szakmai program alapján folytatott, emelt szintű szakmai tudást biztosító képzés. A képzésben részt vevők ágazati alapoktatása a „hagyományos” technikai képzésben részt vevőkével megegyezik, a felsőoktatással közösen meghatározott többlet tananyagtartalmak a szakirányú oktatás szakaszában épülnek be a képzésünkbe. A tanulók a képzés megfelelő tanulmányi eredménnyel történt teljesítését követően egyenes úton, már megszerzett kreditekkel juthatnak be a szakirányú felsőoktatásba. Iskolánk jelenleg az öt éves Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus és a Gépész technikus képzésekben biztosítja az okleveles technikus képzést. A képzést elvégzett tanulók technikus oklevelében a magasabb szintű szakmai ismeretekre utaló „okleveles technikus” megjelölés jelenik meg.

Az okleveles technikus képzés képzési programjai a mellékletek között megtalálhatók. (9.5. melléklet)

5.2.4 A tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony keretében oktatott személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módja.

A képzési programot a szakképző intézmény a duális képzőhellyel közösen alakítja ki úgy, hogy az tartalmazza a tananyagelemek oktatásának a szakképző intézmény és a duális képzőhely közötti megosztását, valamint a szakképző intézmény és a duális képzőhely általi közös értékelés és minősítés szempontjait.

A gépészet ágazatban partner képzőhelyekkel folyamatos egyeztetést végzünk az igényeiknek minél jobban megfelelő tananyagtartalmak beépítésére. Jelenleg a partnereink nem kívánják a KKK-ban szereplő ismeretektől bővebb tananyagtartalmat bevonni az oktatásba. Ennek megfelelően a mellékletben megtalálható szakmai tananyagtartalmak szerint tervezzük a duális képzés megvalósítását.

A jelenlegi igények alapján a duális partnereknél megtartandó órákat az óratervekben jelöljük.

A duális képzésben résztvevők értékelése

Ha a tanuló szakirányú oktatását nem az iskolánk végzi, a szakirányú oktatással összefüggésben a tanuló teljesítményét a duális képzőhely az oktatóval közösen értékeli és minősíti. Az értékelés és minősítés az oktatás ideje alatt folyamatos. Az értékelési irányelveket az 5.1.2.1. és 4.1.15. pontokban részletezzük.

5.2.5 Szakmai vizsga

A szakmai vizsgán az érvényes követelményeket az szakmajegyzékben szereplő szakmára az illetékes miniszter által kiadott –hivatalos közlönyben is megjelentetett– a képzési és kimeneti követelmények írják elő.

5.2.6 Szakmai gyakorlat

A tanulók számára a KKK rögzíti az évközi foglalkozásokon túli egybefüggő szakmai gyakorlat óraszámát.

A szakmajegyzék szerint indított szakmai oktatásban a felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatás, az érettségire épülő kétéves, kizárólag szakmai oktatásban az első tanév (1/13 és Ksz/11. évfolyam) végén a gépészet ágazatban tanulóknak (Gépgyártás-technológiai technikus, Gépi és CNC forgácsoló szakmák) 64 óra egybefüggő szakmai gyakorlat elvégzése kötelező.

Informatika ágazatban nincs előírt összefüggő szakmai gyakorlat.

Az iskolai gyakorlati oktatást minden ágazatban kettes csoportbontásban tervezzük.

5.2.7 Duális képzés, szakképzési munkaszerződés

Ha a tanuló a tanév első hónapjának utolsó napján nem rendelkezik szakképzési munkaszerződéssel, vélelmezni kell, hogy a tanuló duális képzőhelyen való részvétele a szakirányú oktatásban nem biztosítható. Ennek tényét a szakképző intézmény kérésére a gazdasági kamara – belső szabályozó eszközében meghatározott módon – igazolja, kivéve, ha a szakirányú oktatásra a tanév során rövid ciklusú szakképzési munkaszerződés keretében

kerül sor, és erről a szakképző intézmény legkésőbb a tanév első hónapjának utolsó napjáig írásban nyilatkozik a gazdasági kamara felé.

Rövidciklusú szakképzési munkaszerződés a korábbi, éves szinten egyszeri, 4–12 egybefüggő időszak helyett évente legfeljebb két alkalommal köthető 2–12 hét, de éves szinten legfeljebb 12 hét időtartamra.

A tanuló, illetve képzésben részt vevő személy napi munkaideje 8 óra, illetve fiatalos munkavállaló esetében 7 óra. a napi munkaidőbe a munkaközi szünet időtartamát is be kell számítani: 4,5 órát meghaladóan legalább 30 perc, 6 órát meghaladóan legalább 45 perc. Rendkívüli munkaidő nem rendelhető el.

A duális képzőhely a heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon, valamint az őszi, a téli és a tavaszi szünet időtartama alatt a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt szakirányú oktatásra csak a rendeltetése folytán e napon is működő szakirányú oktatási helyen veheti igénybe. Az igénybe vett idő helyett – lehetőleg a következő szakirányú oktatási napon – ugyanolyan mértékben kell szabadidőt biztosítani.

A szabadság mértékének meghatározása nem életkorhoz, hanem jogviszonyhoz kapcsolódik: tanulói jogviszonyban évi 45 nap, felnőttképzési jogviszonyban évi 30 nap.

Kizárólag a tanuló szabadságának kiadásánál kell figyelemmel lenni az őszi, téli, tavaszi és nyári szünet rendjére. A nyári szünetben legalább 20 munkanap szabadságot szintén a tanulók esetén – véleményük kikérését követően – kell egybefüggően kiadni. A felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben résztvevő személyekre a fenti rendelkezések nem vonatkoznak.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy mentesül a duális képzőhelyen történő rendelkezésreállási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól:

- szakképző intézményi oktatási napokon,
- tanulmányi versenyre történő iskolai felkészítés és a verseny alkalmával
- szakképző intézményi rendezvényének napján (amelyen minden tanuló, képzésben résztvevő részvétele kötelező)
- a vizsga napján és az azt megelőző 3 munkanapon
- érettségi vizsgatárgyanként – az érettségi vizsga napját is beszámítva – négy munkanapon
- Mt. szerinti esetekben.

A szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel részt vevő tanuló kérésére a szakképző intézmény a szakmai vizsga előtt – a szakmai vizsgára való felkészülés céljából – egy alkalommal legalább öt munkanap egybefüggő felkészítést szervez.

A szakképzési munkaszerződés alapján kifizetett munkabér és egy juttatások a képzésben részt vevő személyt – a felek eltérő megállapodása hiányában – a szakképzési munkaszerződés alapján létrejövő munkaviszony időtartamával arányosan illetik meg.

A szakképzési munkaszerződés a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnése hónapjának utolsó napján szűnik meg (eddig: a megszűnésétől számított harmincadik napon). Szakmai vizsga esetén tanulói jogviszonyban annak a tanítási évnek a utolsó tanítási napján szűnik meg, amelyben a tanuló a szakirányú oktatást közvetlenül követő első szakmai vizsgáját megkezdi (eddig: a szakmai vizsga sikeres letétele hónapjának utolsó

napján). A képzésben résztvevő személyekre vonatkozó szabályozást a szakmai vizsgával összefüggésben nem tartalmaz a rendelkezés, így esetükben a szakképzési munkaszerződés a felnőttképzési jogviszony megszűnése hónapjának utolsó napján szűnik meg.

A szakképző intézménynek haladéktalanul értesítenie kell a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnésének napjáról a duális képzőhelyet.

5.2.8 Szakirányú oktatás sajátos esetei: saját munkavállaló duális képzése

A saját munkavállaló duális képzése két formában történhet (kizárólag felnőttképzési jogviszonyban):

- külön szakképzési munkaszerződés megkötésével,
- meglévő munkaszerződés módosításával.

A saját munkavállalóval **megkötött szakképzési munkaszerződés** egy tekintet alá esik az Szkt. XII. fejezete szerinti szakirányú oktatás duális képzőhelyen történő megvalósításával a felnőttképzési jogviszonyra megállapított eltérésekkel, továbbá az oktatási időre, a munkaidőre, a pihenő- és munkaszüneti napokon végzett munkára, a munkaidőkeretre és a szabadság kiadására vonatkozó – Szkt. 78. §, 84. § (1)-(3) és a 84. § (5) bek. szerinti – rendelkezések nem alkalmazhatók.

A napi szakirányú oktatási időt (8 óra) meghaladó szakirányú oktatás is lehetséges. El lehet térni a 6-22 óra közötti szakirányú oktatásszervezéstől, a 16 órás folyamatos pihenődőtől, a megszakítás nélküli szünet szabályaitól (78. § szerinti rendelkezések). A napi munkaidőbe nem szükséges beszámítani a munkaközi szünetet. Heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon, valamint az őszi, a téli és a tavaszi szünet időtartama alatt is szervezhető szakirányú oktatás. El lehet térni a 4 hetes munkaidőkerettől. (84. § (1)-(3). bek. szerinti rendelkezések). A 84. § (5) bek. szerinti szabadságkiadás (tekintettel az őszi, téli, tavaszi és nyári szünetre, utóbbi esetén 20 egybefüggő munkanap) nem vonatkozik a felnőttképzési jogviszonyra, így a sajátos esetre sem.

A megköthető szakképzési munkaszerződések számára vonatkozó korlátozást nem kell figyelembe venni.

A **módosított munkaszerződések** nem minősülnek szakképzési munkaszerződésnek (Szkt. 83-89. §), így az utánuk járó kedvezmények sem a foglalkoztató, sem a munkavállaló irányába nem érvényesíthetők.

Az ilyen foglalkoztatóra az Szkt. 82. §-át, 109/A. §-át, valamint az Szkr. 181. §-át, a 196. § (2) bekezdését, a 223/B. §-t, a 242. § (1) bekezdés d) pontját, a 244. §-át, a 245. §-át, a 328. §-át, a 330. §-át, a 332/D. §-át nem kell alkalmazni.

Nem szükséges duális képzőhelyi nyilvántartás (Szkt. 82.§, 244. §, 245. § szerinti rendelkezések), adókedvezmény nem érvényesíthető (Szkt. 109/A. § szerinti rendelkezések), a szakirányú oktatástól való eltiltás nem releváns (Szkr. 181. § szerinti rendelkezés), a foglalkoztatónál elkövetett köteleességszegésért a fegyelmi eljárást nem a szakképző intézményben kell lefolytatni (Szkr. 196. § (2) bek. szerinti rendelkezése), a szakirányú oktatás külföldi teljesíthetőségének nincs korlátja (Szkr. 223/B. § (2) bek. szerinti rendelkezés), a duális képzőhelyi oktatónak nem kell kamarai gyakorlati oktatói vizsgával rendelkeznie (Szkr. 242. § (1) bekezdés d) pontja szerinti rendelkezés), a foglalkoztató

szakképzésialapfeladat-ellátásának hatósági ellenőrzése nem releváns (Szkr. 328. §, 330. § szerinti rendelkezések).

A szakirányú oktatás saját foglalkoztatónál külföldön is teljesíthető. Időtartama nem haladhatja meg a szakirányú oktatás időtartamának felét.

5.2.9 A felnőttképzési jogviszony keretei:

A képzésben résztvevő személyre szakmai oktatásban alkalmazni kell az Fktv. 12/A-13/A. §-át, az Szkt. 66. §-át, a 67. § (1) és (2) bek.-ét, 59. § (3) és a 60. § (1) közös értékelésre és minősítésre vonatkozó rendelkezését.

A felnőttképzési jogviszony – eltérően a tanulói jogviszonytól – a szakmai oktatás időtartamának végéig áll fenn.

A képzésben résztvevő teljesítményét a duális képzőhely az oktatóval közösen értékeli és minősíti.

Felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatásban:

- tanévkezdés alatt a felnőttképzési jogviszony keletkezését,
- évfolyam alatt a tananyagegységek lezárásaként a szakmai programban előzetesen meghatározott időszakot,
- osztály alatt az adott szakmai oktatás, valamint a szakmai képzés egyedi azonosítására alkalmas megjelölését,
- osztályfőnök alatt a szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés lebonyolításáért felelős oktatót,
- osztálynévsor alatt az adott szakmai oktatást, valamint a szakmai képzést egyidejűleg elvégző képzésben részt vevő személyeket,
- évfolyamtárs alatt ugyanazon szakmai oktatást, illetve szakmai képzést a tanulóval egy időben elvégző, más, képzésben részt vevő személyt kell érteni.

Az oktatási időszakok:

2 éves, szeptemberi indítású szakmai oktatás esetén

- 1. időszak: kezdő év szeptember ... – következő év augusztus 31.
- 2. időszak: következő év szeptember 1. – befejező év április 30.

2 éves, februári indítású szakmai oktatás esetén

- 1. időszak: kezdő év február ... – következő év január 31.
- 2. időszak: következő év február 1. – befejező év január 31.

1,5 éves, szeptemberi indítású szakmai oktatás esetén

- 1. időszak: kezdő év szeptember ... – következő év augusztus 31.
- 2. időszak: következő év szeptember 1. – befejező év január 31.

1,5 éves, februári indítású szakmai oktatás esetén

- 1. időszak: kezdő év február ... – kezdő év augusztus 31.
- 2. időszak: kezdő év szeptember 1 – következő év április 30.

1 éves, szeptemberi indítású szakmai oktatás esetén
– kezdő év szeptember ... – következő év augusztus 31.

1 éves, februári indítású szakmai oktatás esetén
– kezdő év február ... – következő év január 31.

Felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatásban a bizonyítványt a tananyagegységek lezárásaként előzetesen meghatározott időszakonként kell kiállítani, a bizonyítványban – eltérően a tanulói jogviszonytól – nem kell feltüntetni a bizonyítványpótlap sorszámát, a tanévet és az elvégzett évfolyam sorszámát, a mulasztott (igazolatlanul mulasztott) foglalkozások számát. Szkr. 26. (7) §

Felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatásban az egyéni törzslapon nem kell feltüntetni: a naplósorszámot, a tanévet és az elvégzett évfolyamot, a közösségi szolgálat teljesítésével kapcsolatos adatokat, a mulasztott (igazolatlanul mulasztott) foglalkozások számát, a gyermekvédelmi intézkedéssel, hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet megállapításával kapcsolatos és jogviszonyából következő döntéseket, határozatokat, záradékokat. Szkr. 28. § (9)

A haladási és a mulasztási naplóban a mulasztásokat – azok igazolt és igazolatlan jellegére tekintet nélkül – kell feltüntetni, az értékelő naplórészben a tantárgyak helyett a tananyagegységeket kell feltüntetni és a mulasztási naplórész nem tartalmazza a közösségi szolgálat teljesítésével kapcsolatos adatokat.

A képzés során a megengedett hiányzás a meghatározott időszakra ütemezett óraszámnak a 30%-a. Ha a hiányzás eléri a szakmai oktatás egészére vagy a meghatározott időszakra vonatkozó óraszám 20%-át, a szakképző intézmény írásban figyelmezteti a képzésben résztvevőt. Amennyiben a képzésben résztvevő hiányzása meghaladja a megengedett mértéket, az a szerződés azonnali hatályú felmondását vonja maga után.

6 Képzési Program és Programkövetelmények

A szakmai képzés képzési programját a szakképző intézmény, illetve a felnőttképző a programkövetelményhez igazodóan dolgozza ki, és honlapján közzéteszi. Tartalmazza a kimeneti követelményeket és a szakmai képzés a Fktv. szerinti program alapján folyik.

Iskolánk jelenleg az alábbi szakképesítések megszerzésére irányuló szakmai képzéseket indít megfelelő jelentkezési létszám esetén:

Webfejlesztő (06135001)

Mobilalkalmazás fejlesztő (06135002)

A képzésben résztvevőknek az alábbi tudással és gyakorlati készségekkel kell rendelkeznie a képzés kezdetekor

Webfejlesztő:

- magabiztos programozási alapismeretek legalább egy magasszintű programozási nyelven (pl. C#, Java, C++):
 - egyszerű és összetett adatszerkezetek,
 - vezérlési szerkezetek,
 - függvények és eljárások,
 - egyszerű algoritmusok alkalmazása.
- - alapszintű objektumorientált programozási ismeretek (OOP) és azok alkalmazása
- - HTML5 alapismeretek és azok alkalmazása
- - CSS3 alapismeretek és azok alkalmazása
- - JavaScript alapismeretek és azok alkalmazása
- - Adatbázis-kezelési, illetve SQL alapismeretek, és azok alkalmazása

Mobilalkalmazás fejlesztő:

- Magabiztos programozási alapismeretek legalább egy magasszintű programozási nyelven (pl. C#, Java, Kotlin, C++, Swift, ObjectiveC):
 - egyszerű és adatszerkezetek
 - vezérlési szerkezetek
 - függvények és eljárások
 - egyszerű algoritmusok alkalmazása
 - kivétel kezelési alapismeretek
- Alapszintű objektumorientált programozási ismeretek (OOP) és azok alkalmazása
- Adatbázis-kezelési, illetve SQL alapismeretek, és azok alkalmazása

A fenti tudás és készségek ellenőrzése előzetes tudásfelméréssel történik, mely során a résztvevőnek az alábbi feladatokat kell megoldania:

Webfejlesztő:

- Egy egyszerű programozási feladatot megvalósító konzolos alkalmazást kell létrehoznia a választott magas szintű programozási nyelven. A feladatnak mérnie kell az OOP ismereteket is, ennek megfelelően legalább egy osztálydefiniációt, illetve egy osztály példányosítását meg kell valósítania.
- Egy kiadott minta szerinti egyszerű weblapot kell létrehoznia HTML5 és CSS3 ismereteinek felhasználásával.

- Egy létező relációs adatbázison néhány lekérdezési és adatszűrítési feladatot kell végrehajtania SQL segítségével.

Mobilalkalmazás fejlesztő:

- Egy egyszerű programozási feladatot megvalósító konzolos alkalmazást kell létrehoznia a választott magas szintű programozási nyelven. A feladatnak mérnie kell az OOP ismereteket is, ennek megfelelően legalább egy osztálydefiniációt, illetve egy osztály példányosítását meg kell valósítania.
- Egy létező relációs adatbázison néhány lekérdezési és adatszűrítési feladatot kell végrehajtania SQL segítségével.

6.1 Képzési és kimeneti követelmények

A képzések képzési és kimeneti követelményeit az IKK honlapján szereplő formában változtatás nélkül adaptáljuk. A dokumentumok a mellékletek között megtalálhatók.

6.2 Programkövetelmények

A képzések programkövetelményeit az IKK honlapján szereplő formában változtatás nélkül adaptáljuk. A dokumentumok a mellékletek között megtalálhatók.

A webfejlesztő képzés lehetővé teszi a képzés távoktatásban történő folytatását. A jelentkezők előképzettségi szintjétől függően személyes jelenlétet a teljes képzési óraszám legalább 10 %-ára tervezünk.

A képzések témaköreit és a témakörök óraszámait a mellékletek tartalmazzák.

6.3 Duális partnerek

Az ágazati alapoktatást és az ágazati alapvizsga követelményeinek teljesítését követően a tanulók és képzésben részt vevők a szakirányú oktatás szakaszát részben vagy egészben szakképzési munkaszerződéssel duális képzőhelynél is végezhetik.

A szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel a duális képzőhelynél való részvétel esetén a 14. § (2) bekezdés 3. pontja szerinti képzési programot a szakképző intézmény a duális képzőhellyel közösen alakítja ki úgy, hogy az tartalmazza a tananyagelemek oktatásának a szakképző intézmény és a duális képzőhely közötti megosztását, valamint - az Szt. 60. § (1) bekezdése szerint - a szakképző intézmény és a duális képzőhely általi közös értékelés és minősítés szempontjait.

A duális képzőhelyekkel kialakított képzési programok a mellékletek között találhatóak meg.

Iskolánk duális képzési partnerei:

- Schaeffler Debrecen Kft.
(4031 Debrecen Határ út 1/D)
- Kronos Hungary Kft.
(4002 Hermann Kronseder utca 1.)
- PETRUS Ipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
(4220 Hajdúböszörmény, Szénássy Mátyás utca 32.)

- Mesterlevél Ágazati Képzőközpont Szak-és Felnőttképzési Nonprofit Kft.
(4026 Debrecen, Gyergyó utca 10.)
- Vámosgép Gép és Acélszerkezet Gyártó Kft.
(4287 Vámospércs, Bagaméri u.5.)
- Manz Hungary Gépgyártó Kft.
(4031 Debrecen, Határ út 1/C)
- HD-Rotatech Kft.
(4060 Balmazújváros, Böszörményi út 14.)
- MarronePower Kft.
(4220 Hajdúböszörmény Kórház tér 4/1)
- LEGO Manufacturing Kft.
(4400 Nyíregyháza, Debreceni út 342.)
- KÉSZ-GÉP Kft.
(4130 Derecske, Dózsa György utca. 15-17.)
- FILÁK Kft.
(6034 Helvécia, Matkó 57.)
- PLASTIC-FORM Kft.
(4002 Debrecen, Jégvirág u. 16.)
- Szabó László ev.
(4164 Bakonszeg, Hunyadi u. 37.)

7 Egészségfejlesztési Program

Az egészség fontos eszköze az élet céljainak megvalósítása során. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi, közösségi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi-lelki képességeket hangsúlyozza.

Az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Az iskolai egészségfejlesztő munka alapvetően befolyásolja az iskola egészének mindennapjait.

Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés fő feladata egy általánosan érvényes egészségfejlesztő közösségi tevékenység, az egyéni képességek fejlesztése, és szemléletválttatás az egészségügyi szolgáltatásokban.

Az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik például

- az egészséges táplálkozás,
- az aktív szabadidő eltöltés,
- a minden napos testmozgás,
- a személyi higiéné,
- a lelki egyensúly megteremtése,
- a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása és fenntartása,
- a családtervezési módszerek,
- az egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülése.

Egészségnevelés

Változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

Az egészségnevelés fontos feladata:

- A betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenység, az iskolának ebben jelentős szerepe van.
- Az iskolás gyermekek életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatainak rendszere, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő gyermekek számára speciális táplálkozási tanácsadás és vagy differenciált testi nevelés.

Egészségfejlesztési stratégiánk

Az egészségnevelési tevékenységet alapjaiban meghatározó elem a szükséglet felmérése (környezet által indikált feladatok, tanulók igénye). Ezt szoros együttműködés keretében a

- gyermekjóléti szolgálatokkal,
- nevelési tanácsadóval,
- családsegítővel,
- a rendvédelmi szervekkel,
- városi Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal kell végezni.

Fontos:

- Egészségfejlesztő team létrehozása (testnevelő oktató, ifjúságvédelmi felelős, szabadidőszervező, osztályfőnöki munkaközösség-vezető, iskolai védőnő, iskolapszichológus, diákönkormányzat).
- Tantestület részvétele.
- Továbbképzések szervezése.

Az egészségnevelés iskolai területei

- önmagunk egészségi állapotának ismerete
- egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, és a szexualitás szerepe
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és hátrányai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Mindezeknek hozzá kell járulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó egészséges életvitelhez.

Szükséges, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek.

Iskolai program kiemelt területei

- az egészséges személyiségfejlődés elősegítése
- az egészséges táplálkozás (pl. az iskolai büfé választéka)
- a mindennapi testmozgás
- a dohányzás, alkoholfogyasztás- és kábítószer használat megelőzése
- a fogyatékosok és hátrányos helyzetűek integrációja
- az iskolán belüli bántalmazás megelőzése

Az egészségnevelés helyszínei

foglalkozások

- komplex természettudományos tantárgy (emberi test felépítése, betegségek, egészséges környezet, szexuális viselkedés és kultúra, helyes táplálkozás, az anyaság biológiája, hogyan éljünk, vegyi anyagok hatása az emberi szervezetre, egészséges környezet, természet és környezetvédelem szerepe)
- fizika (balesetvédelmi oktatás, elektromos áram fiziológiai hatásai)...
- történelem (történelmi korok „betegségei”: pestis, lepra, kolera)

- osztályfőnöki órák (a helyes táplálkozás, öltözködés, napirend, rendszeresség, viselkedés, szexuális felvilágosítás)

tanórán kívüli foglalkozások

- szabadidős programok
- sportprogramok
- egészségnap, véréadás szervezése
- sport és kulturális rendezvények, túrák
- iskolán kívüli rendezvények
- kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz
- a mindennapi testedzés biztosítása érdekében napi egy órában, testnevelés és sport óra keretében oktatói irányítás mellett biztosítjuk tanulóinknak a szervezett testnevelés és sport foglalkozásokat az iskola tornatermében, kondicionáló termében és a sportudvaron
- délutáni szabadidős foglalkozások
- sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.
- diáknap (lehetőleg szabadban rendezzük)
- hétvégi iskolai programok: sportrendezvények, kulturális programok.
- kirándulások, túrák, sportprogramok

Tájékoztató fórumok

- oktatói testületi értekezlet
- munkaközösségi értekezletek
- szülői értekezlet
- szakmai tanácskozások
- fogadóórák

Az egészséges életmódra nevelés

Az egészséges életmódra nevelés érdekében el kell érünk, hogy a tanulók legyenek igényesek a testi higiénia és környezetük terén:

- - olyan módszereket kell megválasztanunk, amelyekkel elérjük, hogy igényeljék a rendszeres testmozgást, és az váljon a mindennapi életük részévé,
- - az a célunk, hogy a tanulóink szeressék és becsüljék a természet szépségeit, értékeit, törekedjenek a környezet-és a természetvédelmi problémák enyhítésére, megoldására,
- - ismerjék az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok (alkohol, nikotin, drog, gyógyszer) szervezetre gyakorolt hatását,
- - ismerjék meg az emberi tevékenység okozta környezetkárosító folyamatokat, azok megelőzésének és megszüntetésének lehetőségeit,
- - alakuljon ki a tanulóknak a hazai tájhoz, a természeti és társadalmi értékekhez való kötődés.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A diákság egészséges életmód és környezeti nevelésében óriási felelősség és számos feladat hárul az iskolákra. Ezért az egészségügyi ismeretek, az egészségügyi kultúra fejlesztése az általános műveltség szerves részét kell, hogy képezze, s éppen annyira fontos, mint bármely más tudomány ismerete.

Az egészség megőrzésére és az egészséges életmódra nevelés fontosságát kell tehát a diákok számára hangoztatni, és ezt kötelességének kell, hogy érezze minden oktató.

Meg kell fogalmazni a diákok számára azt, hogy „mi is az egészség”? Többben, többféleképpen fogalmazták már meg. Az utóbbi esztendőök legelfogadottabb meghatározásai a következők:

Az egészség:

- a szervezet és a környezet közötti dinamikus egyensúly, amely nemzeti kincs, erőforrás.
- teljes fizikai, mentális, szociális jóllét.

Az Egészségügyi Világszervezet / WHO / mai meghatározása szerint nem egy statikus állapot, hanem állandó mozgásban, változásban lévő kiegyenlítődesre törekvő folyamat, amely a szervezeten belüli összhangban, illetve az egyén és természeti- társadalmi környezete közötti dinamikus egyensúlyban nyilvánul meg. Ez az egyensúlyra törekvő folyamat az egyén aktív, cselekvő tevékenységének eredménye.

Ezekre a fogalmakra épít a magyar hosszú távú egészségpolitika célkitűzése, amelynek célja - mintegy irányként követve az előző meghatározások tartalmát -, a népesség életminőségében, megbetegedési és halálozási viszonyaiban érvényesülő kedvezőtlen, romló tendenciák fékezése, megállítása, a hosszú távú javulás feltételeinek fokozatos megteremtése.

Ezek a célkitűzések alapvetően kijelölik iskolánk feladatait:

- Minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, diákok egészségi állapotát javítják.
- Fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, akaratukat. Járuljon hozzá életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk kialakításához, azok megszilárdulásához.
- A tanulók legyenek nyitottak és megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt.
- Fejlődjön ki bennük a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartásuk.
- Adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére.
- A káros, függőséghez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, egészségtelen táplálkozás) megelőzésére neveljen.
- Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.
- Készítsen a családi életre.

Ezekből következően a fenti pontok alapvetően kijelölik az iskola egészségprogramját, amelyekkel behatóan foglalkozni kell. Mindezek nagy részben az osztályfőnöki órák témái és feladatai, másrészt a szaktantárgyak szakmai órák témái kell, hogy legyenek. Természetesen módszertanilag többféle megoldást kell alkalmazni, az aktualitásokat figyelembe véve. Mik is ezek:

- Személyi higiénia: A test tisztántartása, mentálhigiénia, lelki egészségvédelem, a környezet tisztántartása
- Egészséges táplálkozás: élettani alapismeretek, egészséges táplálkozás, helytelen táplálkozási szokások
- Több mozgás: a mozgás, aktivitás jelentősége az ember életében, a mozgáshiány okozta problémák, az inaktív életmód következményei
- Stressztűrés, stresszkezelés: hatása az emberi szervezetre, pozitív és negatív hatások feldolgozása, elhárítása
- Baleset megelőzés: otthoni balesetek, iskolában előforduló balesetek, az utcán és a közösségekben megjelenő veszélyforrások. Ehhez a ponthoz tartozik, hogy iskolánk kiemelt feladatként kezeli a baleset megelőzési és elsősegélynyújtási ismereteket
- Nem dohányzás: a hozzászokás veszélye, akarati tényezők, motiváció, környezetünk iránti felelősségérzet
- Mértékletesség, az alkoholfogyasztás kultúrája : A szervezet reakciói, szervrendszerek megváltozott működése az alkohol hatására, a személyiség átalakulása, hatása a szűkebb és tágabb társadalmi környezetre
- Drogtagadás: megfelelő tájékoztatás, elvonási tünetek, tolerancia, egyéni és társadalmi problémák, szenvedélybetegségek, időben orvoshoz, szakemberhez fordulás
- Környezetvédelem: Levegő-, víz-, talaj- tisztasága, hatása az egészségre, tisztaságuk védelme (természeti kincseink védelme, hulladékok, veszélyes anyagok kezelése, környezetbarát termékek előtérbe kerülése)
- Az egészségügyi szűrőprogramok jelentősége, elfogadása, értékeinek elismerése
- A nonverbális jelzések jelentőségének felismerése – irányítás iskolapszichológus felé
- Az egészségünk a mindennapok erőforrása kell, hogy legyen, a harmonikus élet legfőbb értékeként tekintsünk rá.

8 Fejlesztő Program

Intézményünk hatályos Alapító okiratában szerepel a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai ellátása szakfeladat is. Iskolánkban nem jelentős sajátos nevelési igényű tanulók aránya, ugyanakkor –lehetőségeinken belül – fel kell készülnünk az ilyen tanulók, fogadására, megfelelő oktatására is. Mindenképpen a többi tanulóval való együtt nevelésről-oktatásról lehet szó, kiegészítő, egyéni foglalkozások szervezésével. Az egyéni foglalkozásokhoz szükséges óraszámokat az iskolai időkeretből tudjuk biztosítani. A tantárgyfelosztás tervezésekor kell figyelembe venni ezeket az óraigényeket. Az egyéni foglalkozásokhoz egyéni fejlesztési tervet kell készíteni, egyéni fejlesztési naplóban kell adminisztrálni a foglalkozásokat. Az egyéni foglalkozásokat tartó oktatónak szoros kapcsolatot kell kiépítenie a tanulót gondozó egészségügyi, pedagógiai szakszolgálatokat végző személyekkel. Különösen fontos a sajátos nevelési igényű tanuló szüleivel tartott szoros kapcsolat.

Jogszabály határozza meg a sajátos nevelési igényű gyermek és tanuló fogalmát. Ennek alapján ebbe a gyűjtőfogalomba tartozik az a tanuló, akit a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján SNI tanulóknak nyilvánítottak.

Az elmondottak a következő tünetekben nyilvánulnak meg:

- diszlexia
- diszgráfia
- diszkalkulia
- iskolai készségek kevert zavara
- beszédzavar
- kevert specifikus fejlődési zavar
- tanulási zavar
- érzékszervi fogyatékoság
- mozgásszervi fogyatékoság
- tartós betegség

A rész-képességzavar tüneteit mutató tanuló egyéni fejlesztése, külön oktatása intenzív terápiás céllal szervezett átmeneti formának tekinthető, melyet csak súlyos állapotok esetén célszerű alkalmazni, és amelynek célja, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön az őt integrálni képes környezetbe.

A *diszlexia* a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Hátterében a központi idegrendszer sérülései, organikus eltérései, érési késése, működési zavara, örökletesség, lelki és környezeti okok összefonódásai találhatók meg, valamelyik dominanciájával.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.

A *diszkalkulia* különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának

nehézsége más iskolai teljesítmények (pl. olvasás, írás, idegennyelv tanulás) jó színvonala mellett.

Iskolai készségek kevert zavara: aritmetikai írási-olvasási készségek együttes előfordulása

Kevert specifikus fejlődési zavarok: a beszéd, a nyelv, az iskolai készségek és a motoros funkciók kombinált fejlődési zavara.

A fejlesztő program elkészítésénél főként a 2/2005. (III.1) OM rendeletben foglaltakat, valamint a NAT-ban megfogalmazottakat vettük alapul.

A fejlesztő program elkészítésekor a tanulók sajátos nevelési szükségleteihez, fejlesztési lehetőségeihez és korlátaikhoz igazodva a következő elveket alkalmaztuk:

- hosszabb időszavok, szélesebb időkeretek
- sajátos nevelési igénynek megfelelő tartalmak
- eltérő fejlesztési követelmények
- segítő megkülönböztetés
- egyéni differenciálás
- önmagukhoz viszonyított fejlődés értékelése
- követelményektől való eltérés lehetősége.

Tanulók értékelésénél alkalmazott alapelvek, mentesítések

Folyamatos és motiváló hatású, a tanuló állapotának megfelelően differenciált. Egyénre szabott, konkrét és az egész személyiséget figyeli. Pontosan feltárja a pozitívumokat és a hiányosságokat a tanulási képességek területén. A szóbeli és írásbeli értékelés, ellenőrzés komplex egységet alkot, esetenként más-más tevékenységi formákat preferál. A tanulás-tanítás egész folyamatát végig kíséri a diagnosztizálás és ennek dokumentálása.

A különféle (pl. osztályozó, javító, felvételi, köztes; különbözeti; érettségi, szakmai) vizsgákon alkalmazkodni kell a sajátos nevelési igényű tanuló speciális szükségleteihez, így a tanuló számára biztosítani kell bizonyos – az oktatás során is biztosított – kedvezményeket (hosszabb felkészülési idő, írásbeli beszámoló helyett szóbeli, és fordítva, más tantárgy választása, a szokásos segédeszköz-használat biztosítása).

A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd és más SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ tanuló, jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján - az igazgató mentesíti - a gyakorlati képzés kivételével - egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól. Ha a tanuló egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesítik az értékelés és minősítés alól, az iskola egyéni foglalkozást szervez részére. Az egyéni foglalkozás keretében - egyéni fejlesztési terv alapján - segíti a tanuló felzárkóztatását a többiekhez.

Pozitív diszkrimináció vizsgákon (felvételi, érettségi, szakmai)

Az intézményekbe jelentkezők, valamint az intézményekben tanulmányokat folytató SNI hallgatók a különleges gondozáshoz való jogukra való tekintettel a szakvélemény alapján kérhetik az intézmény engedélyét a tanulmányi kötelezettségek teljesítése, illetve a vizsgák alóli részleges vagy teljes felmentésre, vagy annak más módon történő teljesítésére, valamint a vizsgákon alkalmazható segítségnyújtásra.

Pozitív engedmények	
KÖTELEZŐ SZAKMAI VIZSGAKÖVETELMÉNYEK ÉS ÉRETTSÉGI VIZSGATANTÁRGY ALÓLI MENTESÍTÉS	Az érettségi vizsga vizsgaszabályairól a többször módosított <u>100/1997. (VI. 13.) kormányrendelet rendelkezik.</u> A rendelet szerint, ha a vizsgázót a kötelező vizsgatantárgynak megfelelő tantárgyból mentesítették a középiskolában az értékelés, minősítés alól, helyette a választott vizsgatantárgyból tesz érettségi vizsgát. A vizsgára való jelentkezéskor a jelentkezési lapon kell feltüntetni, hogy élni kíván a pozitív diszkriminációt érintő jogával. A benyújtott kérelemről az iskola igazgatója dönt.
FELADATOK KIDOLGOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES IDŐ ÍRÁSBELI VIZSGA HELYETT-SZÓBELI VIZSGA ENGEDÉLYEZÉSE	A rendelet szerint a vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján a feladat kitöltésére rendelkezésre álló időt legfeljebb egy órával (60 perccel) meg kell növelni (ez az írásbeli feladatok kidolgozásához vizsgatárgyanként rendelkezésre álló maximált idő). Ezen túlmenően lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt (pl. számítógép, írógép) használja, valamint engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.
FELKÉSZÜLÉSI IDŐ SZÓBELI VIZSGA HELYETT ÍRÁSBELI VIZSGA ENGEDÉLYEZÉSE	A vizsgázónak, a vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján a felkészülési időt legfeljebb húsz perccel meg kell növelni (ez a felkészülési idő), illetve engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen.
PIHENŐIDŐ BIZTOSÍTÁSA	Ha vizsgázónak, engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése után legalább tíz perc pihenőidőt kell adni. A pihenőidő alatt a vizsgaterem nem hagyható el.

Az iskola igazgatója az érettségi vizsga során az alábbi lehetőségeket adhatja meg:

DISZLEXIÁS, DISZGRÁFIÁS TANULÓ ESETÉN	<p>Az írásbeli beszámolót magyar nyelv és irodalomból, illetve idegen nyelvből szóbeli felelettel, plusz tétellel válthatja meg.</p> <p>Az írásbeli anyagok elkészítésénél a tanuló tételét számítógépre viheti, hogy lehetősége legyen helyesírási javítóprogram használatára. Értékeléskor a bizottság a tartalmi részt veszi figyelembe.</p> <p>A magyar nyelvi tételek vonatkozásában a tanuló teljes, vagy részleges mentesítést kaphat.</p> <p>A különböző vizsgatárgyak szöveges feladatainak megoldására többletidőt kaphat. Magyar irodalom esetén kevesebb és rövidebb memoriterről kell, hogy számot adjon.</p> <p>Használható segédeszközök: írógép, számítógép, helyesírási szótár, értelmező kéziszótár, szinonima szótár.</p>
	<p>Ha sajátos nevelési igénye miatt nem képes az államilag elismert "C" típusú nyelvvizsga írásbeli követelményeinek teljesítésére, részleges felmentést kaphat a "B" típusú (írásbeli) nyelvvizsga letétele alól. A diszlexiás, diszgráfiás hallgatónak írásbeli vizsga esetén a nem fogyatékos hallgatók esetében megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési időt kell biztosítani. Részére az írásbeli beszámolóknál a számítógép használata megengedett, valamint vizsga esetén a szükséges segédeszközöket is biztosítani kell (pl. írógép, helyesírási szótár, értelmező szótár, szinonima szótár)</p>

DISZKALKULIÁS TANULÓK ESETÉN	<p>Az írásbeli matematika feladatok szóbeli (hangos) levezetéses megoldása engedélyezhető, ahol állapotától függően a tanuló segítséget kérhet oktatójától.</p> <p>Ha a vizsgázó felelete logikailag helyesen épül fel, a bizottság fogadja el a hibás, pontatlan részeredményeket. Elfogadható legyen a szokványostól eltérő, de a diszkalkuliás tanuló számára segítséget jelentő más megoldás alkalmazása is.</p> <p>Használható segédeszközök: számológép, számítógép, konfiguráció, mechanikus manipulatív eszközök (táblázatok, számsín, kockák) amelyekkel a rehabilitációs órán dolgozott.</p>
	<p>A diszkalkuliás hallgató a számítási feladatok alól felmentést kaphat, illetve a vizsgák alkalmával engedélyezhető mindazon segédeszközök használata, amelyekkel a hallgató a tanulmányai során korábban is dolgozott (táblázatok, számológép, konfiguráció, mechanikus és manipulatív eszközök).</p>

Fejlesztési program

a.) Beszédzavarral küzdő tanulók megsegítésére irányuló program

Módszerek, eljárások, eszközök	
MAGYAR NYELV IRODALOM ÉS	A beszédzavar típusától függően az egyes témakörök között hangsúlyeltolódások válhatnak szükségessé. Az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik.
ÉLŐ NYELV IDEGEN	A beszédzavar típusához igazodó módszerek -pl. Dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál, pedig az auditív módszerek elsőbbségét szükséges biztosítani.
<p>Megsegítés formái:</p> <ul style="list-style-type: none"> • segítségadásban: a feladat megisméltése a beszédzavaros tanulónak megfelelő nyelvi szinten, • a feladatok szintjén: mennyiség, technikai kivitelezés: - írás területén, rajzos vagy szóbeli megoldás, illetve szóbeli felelet helyett írásbeli válasz, • szociális keretek szintjén: párban, vagy csoportban végzett munka oldja az akadályozott tanuló elszigetelődését, • tanulási stílus szerint: auditív, vizuális, vagy motoros területre támaszkodik inkább a gyermek, • a célok szintjén: egyes beszédzavaros tanulóknál mérlegelni kell, mi az a minimális tudás, amelyet egy-egy szakasz határára el kell érni, melyre a további szakaszok épülhetnek, • értékelésben: a tanulót önmagához, fejlődéséhez kell mérni - erre legalkalmasabb a szöveges értékelés 	

b.) A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulók részére készült program

A percepció bázis többdimenziós érintettsége miatt az olvasás, írás, számolás elsajátításában különböző súlyosságú akadályt jelent, az enyhe zavartól egészen a funkcióképtelenségig.

A rész-képességzavarok körébe tartozik:

- az iskolai teljesítmények – elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás)
- elsajátításának nehézségei,
- a képességek deficitje, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartás és/vagy tanulási zavarok komplex tünet együttese.

KIEMELT CÉLOK, FELADATOK	<p>Kudarctűrő képesség növelése.</p> <p>A tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése.</p> <p>A sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban.</p> <p>Tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék.</p>
---------------------------------	--

	<p>Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.</p> <p>A tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.</p>
<p>KIEMELT FELADATOK DISZLEXIA, DISZGRAFIA ESETÉN:</p>	<p>Téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten, Vizuomotoros koordináció gyakorlása, Látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,</p> <p>Beszédfejlesztés, aktív szókinccs bővítése, helyes ejtése,</p> <p>Verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése,</p> <p>Figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,</p> <p>Olvasástechnika, tempó fejlesztése,</p> <p>Olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt. Idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,</p> <p>Segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre,</p> <p>Kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,</p>
<p>KIEMELT FELADATOK DISZKALKULIA ESETÉN:</p>	<p>A relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása, Számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális Megerősítés, Az érzékelés - észlelés, a figyelem az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,</p> <p>Segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.), Az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben, A matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása, Gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított Megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazása, Szerialitás erősítése.</p>

A MEGVALÓSÍTÁS SZÍNTEREI	<p>Minden tanórán</p> <p>Rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozáson, felzárkóztató foglalkozásokon</p>
A FEJLESZTÉS ALAPELVEI:	<ul style="list-style-type: none"> - a rész-képességzavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai oktató közreműködését igényli, egyéni terv alapján - a kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg – indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét, - az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat: az egészséges énkép és önbizalom kialakítása, a kudarcűrő-képesség növelése, az önállóságra nevelés.

A fejlesztő program megvalósítását segítő eszközök

- számítógép
- magyar értelmező szótár
- szinonima szótár
- helyesírási tanácsadó szótár
- helyesírási szótár
- lexikonok
- hangos könyvek
- egyéb auditív eszközök

Differenciálási módszerek megjelenési formái a tanórákon

- tanulásszervezésben
- tartalomban
- haladási tempóban
- tananyagban
- beszámoltatásban, számonkérésben
- közvetítési módban (módszer, eljárás)
- oktatóval töltött időben

9. Mellékletek

- 9.1. Kifutó képzések óratervi hálói, kerettantervei, helyi tantervei
 - 9.1.1. Óratervi hálók
 - 9.1.2. Kerettantervek
 - 9.1.3. Helyi tantervek
- 9.2. Közismereti kerettantervek a szakképzés területére
 - 9.2.1. Óratervi hálók
 - 9.2.2. Kerettantervek
 - 9.2.3. Helyi tantervek
- 9.3. Kifutó képzések szakmai és vizsgakövetelményei
- 9.4. Képzési és kimeneti követelmények
- 9.5. Okleveles technikusképzés képzési programjai
- 9.6. Szakmai helyi tantervek
- 9.7. Programkövetelmények
- 9.8. Képzési programok